

No. 36885

**Finland
and
Latvia**

Agreement between the Republic of Finland and the Republic of Latvia on social security. Helsinki, 11 May 1999

Entry into force: 1 June 2000, in accordance with article 40

Authentic texts: Finnish, English and Latvian

Registration with the Secretariat of the United Nations: Finland, 18 September 2000

**Finlande
et
Lettonie**

Accord de sécurité sociale entre la République de Finlande et la République de Lettonie. Helsinki, 11 mai 1999

Entrée en vigueur : 1er juin 2000, conformément à l'article 40

Textes authentiques : finnois, anglais et letton

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : Finlande, 18 septembre 2000

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS

SOSIAALITURVASTA SUOMEN TASAVALLAN JA LATVIAN TASAVALLAN VÄLILLÄ

Suomen tasavalta ja Latvian tasavalta, jotka haluavat kehittää läheistä yhteistyötään sosiaaliturvan alalla ja yhteensovittaa Suomen tasavallan ja Latvian tasavallan välillä liikkuvien ihmisten oikeudet sosiaaliturvaan, ovat sopineet seuraavasta:

I OSA

Yleiset määräykset

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä sopimuksessa:

- a) "Sopimuspuoli" tarkoittaa Suomen tasavaltaa tai Latvian tasavaltaa.
- b) "Lainsäädäntö" tarkoittaa lakeja, asetuksia, määräyksiä ja muita lain nojalla annettuja säädöksiä, jotka koskevat 2 artiklassa mainittuja sopimuspuolten sosiaaliturvajärjestelmien aloja.
- c) "Toimivaltainen viranomainen" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta sosiaali- ja terveysministeriötä, ja Latvian tasavallan osalta sosiaaliministeriötä.
- d) "Laitos" tarkoittaa viranomaista, laitosta tai elintä, jolle kuuluu 2 artiklassa mainitun lainsäädännön soveltaminen.
- e) "Toimivaltainen laitos" tarkoittaa laitosta, jolle kuuluu etuuksien myöntäminen sovellettavan lainsäädännön mukaan.
- f) "Etuus" tarkoittaa kaikkia rahaetuksia tai muita etuusia, joita 2 artiklassa määritelty lainsäädäntö edellyttää. 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetut työskentelyyn perustuvat etuudet ovat Suomen tasavallan osalta työtuloon perustuvat sairauspäivärahat ja vanhempainetuudet, tapaturmavakuutuksen päivärahat ja eläkkeet samoin kuin työeläkkeet ja työttömyysetuudet, ja Latvian tasavallan osalta sairaus- ja äitiysetuudet, lakisääteiset eläkkeet, työttömyysetuudet, korvaukset (etuudet) työtapaturmien ja ammattitautien perusteella samoin kuin hautausavustukset.
- g) "Sairaanhoito" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta julkisia terveyspalveluja ja sairausvakuutuslain mukaan maksettavia sairaanhoitokorvauksia, ja Latvian tasavallan osalta valtion takaaman terveydenhuollon mukaan annettavia palveluja.
- h) "Vanhempainetuus" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta sairausvakuutuslain mukaisia äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoja, ja Latvian tasavallan osalta äitiysetuusia.
- i) "Perhe-etuus" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta lapsilisiä ja äitiysavustuksia, ja Latvian tasavallan osalta synnytysavustusta, lapsen hoitorahaa ja perheavustuksia.
- j) "Vakuutuskausi" tarkoittaa työskentely- tai yrittäjäkausia tai maksu- taikka asumiskausia sen mukaan kuin ne on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaisesti ne on täytetty tai niitä pidetään täytettyinä, tai muuta samanlaista kautta, jos se sopimuspuolen lainsäädännössä tunnustetaan vakuutuskauteen rinnastettavaksi.
- k) "Tuleva aika" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta eläketapahtuman ja eläkeiän välistä aikaa.
- l) "Asuminen" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta, että henkilöllä on Suomessa varsinainen asunto ja koti ja että hän jatkuvasti pääasiallisesti oleskelee Suomessa, ja Latvian tasavallan osalta, että henkilöllä on asuinpaikka Latvian tasavallan alueella mukaan lukien henkilö, jolla on väliaikainen tai pysyvä oleskelulupa oleskella Latvian tasavallassa.
- m) "Työskentely" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta toimintaa, jonka perusteella henkilöä pidetään työeläkejärjestelmää koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna työntekijänä tai

yrittäjänä, ja 25 artiklaa sovellettaessa työttömyysturvalain tarkoittamaa toimintaa, ja Latvian tasavallan osalta toimintaa, jonka perusteella henkilöä pidetään työntekijänä tai yrittäjänä sinä aikana kun sosiaaliturvamaksut on maksettu.

n) "Perheenjäsen" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta puolisoa ja alle 18-vuotiasta lasta sekä sellaista alle 25-vuotiasta lasta, joka päätoimisesti opiskelee tai on ammatillisessa koulutuksessa, ja Latvian tasavallan osalta puolisoa ja alle 18-vuotiasta lasta samoin kuin sellaisia alle 24-vuotiaita lapsia, jotka opiskelevat päätoimisesti.

2. Muilla tässä sopimuksessa käytetyillä sanoilla ja ilmaisuilla on se merkitys, joka niille on annettu kysymyksessä olevan sopimuspuolen sovellettavassa lainsäädännössä.

3. Tässä sopimuksessa viittauksilla "artiklaan" tarkoitetaan tämän sopimuksen jotakin artiklaa ja viittauksilla "kappaleeseen" viittauksia sen artiklan kappaleeseen, jossa viittaus tehdään.

2 artikla

Sovellettava lainsäädäntö

1. Tätä sopimusta sovelletaan sopimuspuolten lainsäädäntöön, joka koskee

A. Suomen tasavallan osalta

a) julkisia terveyspalveluja

b) sairausvakuutusta mukaan lukien vanhempainetuudet

c) työeläkejärjestelmää ja kansaneläkejärjestelmää

d) tapaturma- ja ammattitautivakuutusjärjestelmää

e) työttömyysturvalain mukaisia työttömyysetuuksia

f) kuntoutusrahaa ja Kansaneläkelaitoksen järjestämää kuntoutusta siltä osin kuin kysymys on 7–9 artiklan soveltamisesta

g) vammaistukea, lapsen hoitotukea ja työmarkkinatukea siltä osin kuin kysymys on 7–9 artiklan soveltamisesta

h) lapsilisä ja äitiysavustuksia ja

i) työnantajan sosiaaliturvamaksua.

B. Latvian tasavallan osalta

a) lakisääteisiä eläkkeitä mukaan lukien vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet, perhe-eläkkeet ja erityispalveluseläkkeet

b) lakisääteisiä sosiaaliturvatukia

c) sairaus- ja äitiysetuuksia

d) tapaturma- ja ammattitautivakuutusta

e) työttömyysetuuksia

f) perhe-etuksia

g) sairaanhoitoa

h) hautausavustuksia ja

i) sosiaaliturvamaksuja.

2. Jollei sopimuspuolten välillä toisin sovita, tätä sopimusta sovelletaan myös tulevaan lainsäädäntöön, jolla koonnetaan, korvataan, muutetaan tai täydennetään I kappaleessa mainittua lainsäädäntöä.

3. Sopimuksen voimaantulon yhteydessä toimivaltaiset viranomaiset antavat toisilleen ilmoituksen I kappaleessa mainittuja sosiaaliturvan aloja koskevasta lainsäädännöstään. Sen jälkeen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä muutoksista, jotka johtuvat siihen mennessä voimaan tulleesta lainsäädännöstä.

4. Tätä sopimusta sovellettaessa ei oteta huomioon sopimuspuolten tekemiä kansainvälisiä

sopimuksia tai sopimuspuolen sellaista lainsäädäntöä, joka johtuu kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpanosta.

3 artikla

Henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin 2 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön piiriin kuuluviin tai kuuluneisiin henkilöihin sekä heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa, jos nämä johtavat oikeutensa heistä.

4 artikla

Yhdenvertainen kohtelu

1. Jollei 3 kappaleesta ja 16 artiklasta muuta johdu, seuraavilla sopimuspuolen alueella asuvilla henkilöillä on samat sopimuspuolen lainsäädännön mukaiset oikeudet ja velvollisuudet kuin kyseisen sopimuspuolen omilla kansalaisilla:

- a) toisen sopimuspuolen kansalaiset
  - b) pakolaiset, joita tarkoitetaan pakolaisten oikeusasemaa koskevassa 28 heinäkuuta 1951 tehdystä yleissopimuksessa ja 31 tammikuuta 1967 tehdystä siihen liittyvässä pöytäkirjassa
  - c) perheenjäsenet ja edunsaajat, jotka johtavat oikeutensa a ja b kohdassa mainituista henkilöistä.
2. Suomen tasavallan osalta 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös valtiottomiin henkilöihin, joita tarkoitetaan valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevassa 28 syyskuuta 1954 tehdystä yleissopimuksessa edellyttäen, että he asuvat sopimuspuolen alueella.
3. Tätä artiklaa ei sovelleta, kun on kyse Latvian tasavallan lakisääteisiä eläkkeitä koskevan lain siirtymäsäännösten 1 pykälän soveltamisesta.

5 artikla

Etuuksien maksaminen ulkomaille

1. Jollei 3 kappaleesta ja 16 artiklasta muuta johdu, eläkkeitä ja muita eläkejärjestelmistä myönnettyjä etuuksia samoin kuin eläkkeitä ja rahaetuksia, jotka maksetaan työtapaturman tai ammattitaudin perusteella, ei saa vähentää, muuttaa, keskeyttää tai peruuttaa sen vuoksi, että kyseinen henkilö asuu toisen sopimuspuolen alueella.
2. Jollei 3 kappaleesta muuta johdu, edellisessä kappaleessa tarkoitetut eläkkeet maksetaan kolmannen valtion alueella asuville toisen sopimuspuolen kansalaisille samoin edellytyksin kuin sopimuspuolen lainsäädännön mukaan kolmannen valtion alueella asuville tämän sopimuspuolen kansalaisille.
3. 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta Suomen työttömyyseläkkeeseen, osa-aikaeläkkeeseen, eläkkeensaajien asumistukeen eikä Latvian lakisääteisim sosiaaliturvatukii.

II OSA

Soveltettavaa lainsäädäntöä koskevat määräykset

6 artikla

Pääsäännöt

1. Jollei 2 kappaleesta ja 7–9 artiklasta muuta johdu, sopimuspuolen alueella työskentelevä henkilö kuuluu tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin riippumatta siitä, kumman sopimuspuolen alueella hän asuu. Muut henkilöt kuuluvat sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jos he asuvat tämän sopimuspuolen alueella.
2. Sopimuspuolen alueella asuvalla henkilöllä, joka työskentelee kummankin sopimuspuolen alueella, on oikeus asumisen perusteella myömmettäviin etuuksiin vain sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa hän asuu. Työskentelyyn perustuvat etuudet määräytyvät kummankin sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen ajankohdan, josta lukien henkilö on kuulunut tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

7 artikla

Poikkeukset

1. Henkilö, joka

a) on työsuhteessa työnantajaan, jonka kotipaikka on sopimuspuolen alueella ja

b) kuuluu tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin ja

c) lähetetään toisen sopimuspuolen alueelle saman työnantajan tai työnantajaan sidoksissa olevan työnantajan työhön, joka kestää enintään kolme vuotta pysyy ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön piirissä ikään kuin hän asuisi ja työskentelisi sen sopimuspuolen alueella.

2. Kummankin sopimuspuolen alueella toimivan kuljetusyrityksen matkustava henkilökunta kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka alueella yrityksellä on kotipaikka.

3.a) Aluksen miehistö kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka lippua alus käyttää.

b) Jos sopimuspuolen lipun alla kulkeva alus annetaan vuokralle pääasiassa ilman miehistöä toisen sopimuspuolen alueella olevalle varustamolle, tämän kappaleen a kohdan määräys koskee vain henkilöä, joka on aluksen omistajan tai tämän käyttämän työnantajan palveluksessa.

Varustamon tai sen käyttämän työnantajan palveluksessa oleva henkilö kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka alueella on varustamon tai sen käyttämän työnantajan kotipaikka.

4. a) Sopimuspuolen diplomaattisen tai konsuliedustuston jäsenet kuuluvat lähetettävän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin edellyttäen, että he ovat tämän sopimuspuolen kansalaisia.

b) Sopimuspuolen diplomaattiedustuston hallinnolliseen ja tekniseen henkilökuntaan ja palveluskuntaan kuuluviin samoin kuin konsuliviranomaisen toimihenkilöihin ja palveluskuntaan kuuluviin sovelletaan 6 artiklan 1 kappaleen määräyksiä. He voivat kuitenkin valita kuulumisen sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka diplomaattisen tai konsuliedustuston palveluksessa he ovat, jos he ovat tämän sopimuspuolen kansalaisia. Valinta on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tämä sopimus tulee voimaan tai kyseinen työskentely alkaa toisen sopimuspuolen alueella.

c) Tämän kappaleen a kohdan määräyksiä sovelletaan vastaavasti virkamiehiin ja sellaisina pidettäviin.

5. Opiskelija, joka välittömästi ennen opintojen alkamista on kuulunut sopimuspuolen lainsäädännön piiriin ja joka päätoimisesti opiskelee tai on ammatillisessa koulutuksessa toisen sopimuspuolen alueella, pysyy ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön piirissä, jollei 6 artiklan määräyksistä muuta johdu. Tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen osalta opiskelija, joka sopimuspuolen alueella osallistuu käytännön harjoitteluun opintojensa yhteydessä, kuuluu kuitenkin tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

8 artikla

Poikkeukset 6--7 artiklan määräyksiin

1. Toimivaltaiset viranomaiset tai näiden valtuuttamat toimielimet voivat sopia poikkeuksista 6 ja 7 artiklan määräyksiin.

2. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, poikkeuksista ei voida 7 artiklan 1 kappaleessa määrätty aika mukaan lukien sopia viittä vuotta pidemmäksi ajaksi.

9 artikla

6--8 artiklan soveltaminen perheenjäseniin

1. 7 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun työntekijän mukana seuraavat ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet kuuluvat saman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuin työntekijä.
2. 7 artiklan 4 kappaleen a ja c kohdassa sekä 5 kappaleessa tarkoitetun henkilön mukana seuraavat ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet kuuluvat saman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuin edellä tarkoitettu henkilö.
3. Sovittaessa 8 artiklan mukaisesti poikkeuksista 6 ja 7 artiklan määräyksiin, mukana seuraavat ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet kuuluvat saman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuin henkilö, jonka osalta poikkeuksesta on sovittu, jollei tässä sopimuksessa ole perheenjäsenistä muuta määrätty.
4. 1, 2 ja 3 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos perheenjäsen kuuluu oman työskentelynsä perusteella toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

10 artikla

Vakuutusmaksut

Työntekijää tai yrittäjää koskevat vakuutusmaksut maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin hän tämän sopimuksen mukaan oman työnsä perusteella kuuluu ensimmäisestä työskentelypäivästä lukien. Tähän työhön ja siitä saatuihin tuloihin liittyviä vakuutusmaksuja ei makseta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

III OSA

Eri etuusryhmiä koskevia erityismääräyksiä

Sairausetuudet, vanhempainetuudet ja sairaanhoito

11 artikla

Vakuutus- ja etuuskausien huomioon ottaminen

1. Kun määrätään oikeudesta sairaus- tai vanhempainetuuteen, otetaan tarvittaessa huomioon toisen sopimuspuolen alueella täytetyt vakuutuskaudet ja etuuskaudet, jos ne eivät ole päällekkäisiä.
2. Kun sovelletaan 1 kappaletta, edellytetään lisäksi, että henkilö on täyttänyt sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti vähintään neljän viikon vakuutuskauden välittömästi ennen tämän sopimuspuolen lainsäädännön mukaisen sairaus- tai vanhempainetuuskauden ensimmäistä päivää.

12 artikla

Sairaanhoitomääräykset

1. Jos sopimuspuolen alueella asuva henkilö tarvitsee terveydentilansa vuoksi välitöntä sairaanhoitoa oleskellessaan tilapäisesti toisen sopimuspuolen alueella, hänellä on oikeus tällaiseen sairaanhoitoon samoin edellytyksin kuin sen sopimuspuolen alueella asuvilla.
2. Häätätilanteita lukuun ottamatta edellisen kappaleen määräyksiä ei sovelleta 27 artiklassa tarkoitettussa toimeenpanosopimuksessa lueteltujen proteesien, tärkeiden apuvälineiden tai muiden huomattavien sairaanhoitoetuuksien myöntämiseen.
3. 1 kappaleen määräyksiä ei sovelleta henkilöihin, jotka menevät toisen sopimuspuolen alueelle tarkoituksenaan sairaanhoidon saaminen.
4. Jos henkilö asuu sopimuspuolen alueella, mutta kuuluu 6 artiklan perusteella toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, hänellä on oikeus sairaanhoitoon myös asuinmaassaan.
5. Henkilö, joka saa eläkettä sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, saa sairaanhoidon sen sopimuspuolen alueella, jossa hän asuu.

13 artikla

Diplomaatti- ja konsuliedustustoissa työskentelevien, heidän perheenjäsentensä sekä eräiden

muiden henkilöryhmien oikeus sairaanhoitoon

1. 12 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös sopimuspuolen alueella olevan toisen sopimuspuolen diplomaattisen tai konsuliedustuston henkilökunnan jäseniin sekä heidän samassa taloudessa asuvim perheenjäseniinsä.

2. Edellisessä kappaleessa tarkoitettu sopimuspuolen edustusto voi sopia oikeudesta laajempiin sairaanhoitoetuksiin toisen sopimuspuolen sairaanhoidon toimintayksikön kanssa.

3. Sopimuksen 12 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös niihin henkilöihin, jotka 7–9 artiklan määräysten perusteella kuuluvat toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

14 artikla

Sairanhoidon kustannusten korvaaminen

sopimuspuolten välillä

Sopimuksen 12 artiklan 1 ja 2 kappaleen ja 13 artiklan 1 ja 3 kappaleen määräysten mukaisesti annetun sairaanhoidon kustannukset korvataan sopimuspuolten välillä siten kuin 27 artiklassa tarkoitettussa toimeenpanosopimuksessa tarkemmin määrätään.

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet

15 artikla

Eläkkeiden myöntäminen

Sopimuspuolten toimivaltaiset laitokset soveltavat oman maansa lainsäädäntöä, kun ne myöntävät eläkkeitä tämän sopimuksen perusteella.

16 artikla

Suomen kansaneläkejärjestelmää

koskevat erityismääräykset

1. 4 artiklan ja 5 artiklan 1 ja 2 kappaleen estämättä sopimuspuolen alueella asuvan henkilön oikeudesta kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiseen eläkkeeseen sekä niiden maksamisesta määrätään tämän artiklan määräysten mukaisesti.

2. Sopimuspuolen alueella asuvalla sopimuspuolen kansalaisella on oikeus

a) vanhuuseläkkeeseen, jos hän 16 vuotta täytettyään on asunut yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomen tasavallassa

b) leskeneläkkeeseen, jos hän ja vainaja 16 vuotta täytettyään ovat asuneet yhtäjaksoisesti Suomen tasavallassa vähintään kolmen vuoden ajan ja jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen ja asui kuollessaan sopimuspuolen alueella

c) lapseneläkkeeseen, jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen, joka 16 vuotta täytettyään oli asunut yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomen tasavallassa ja joka asui kuollessaan sopimuspuolen alueella.

17 artikla

Suomen työeläkettä koskevat erityismääräykset

1. Jos oikeus eläkkeeseen edellyttää vakuutuskausien täyttämistä, näihin kausiin otetaan huomioon tarvittaessa Latvian tasavallassa oman työn perusteella täytetyt vakuutuskaudet.

2. Oikeus tulevan ajan eläkkeeseen edellyttää, että henkilö on ollut eläketapahtumavuoden ja sitä välittömästi edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kalenterikuukautta Suomen työeläkelainsäädännön alaisessa työssä.

3. Jos henkilö ei täytä Suomen työeläkejärjestelmän viiden vuoden asumisaikavaatimusta, joka koskee oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen, hänen oman työnsä perusteella täyttämänsä vakuutuskaudet Latvian tasavallassa otetaan huomioon, jos ne eivät ole päällekkäisiä.

18 artikla

Latvian lakisääteistä eläkejärjestelmää koskevat erityismääräykset

1. Kun määrätään oikeudesta Latvian lakisääteisen eläkejärjestelmän mukaiseen eläkkeeseen, Suomen työeläkelainsäädännön mukaan täytetyt vakuutuskaudet otetaan huomioon, jos ne eivät ole päällekkäisiä.
2. Jos henkilöllä on oikeus vanhuuseläkkeeseen 1 kappaleen perusteella vain Latvian tasavallassa eikä eläke ole vähimmäismäärän suuruinen, eläke korotetaan Latvian lainsäädännön mukaiseksi vähimmäiseläkkeeksi, jos henkilö on kuulunut Latvian lakisääteisen eläkejärjestelmän piiriin vähintään 12 kalenterikuukautta. Eläke tarkistetaan sen jälkeen, kun toinen sopimuspuoli on myöntänyt eläkkeen.
3. Oikeus työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeeseen edellyttää, että henkilö on kuulunut Latvian lakisääteisen eläkejärjestelmän piiriin vähintään 12 kalenterikuukautta.

19 artikla

Latvian lakisääteistä sosiaaliturvatukea koskevat erityismääräykset

Kun määrätään oikeudesta Latvian lakisääteiseen sosiaaliturvatukeen, Suomen tasavallassa täytetyt asumiskaudet otetaan huomioon, jos henkilö on asunut Latvian tasavallassa 12 kuukautta välittömästi ennen tuen hakemista tai huoltaja oli asunut Latvian tasavallassa 12 kuukautta välittömästi ennen kuolemaansa.

Ammattitaudit ja työtapaturmat

20 artikla

Sovellettava lainsäädäntö

Oikeus tapaturma- ja ammattitautietuuksiin määräytyy sen lainsäädännön mukaan, jota etuudensaajaan sovelletaan tapaturman sattumishetkellä, kuten 6--8 artiklassa määrätään.

21 artikla

Ammattitaudit

1. Silloin kun ammattitautiin sairastunut henkilö on molempien sopimuspuolten lainsäädännön mukaan harjoittanut toimintaa, joka on todennäköisesti aiheuttanut taudin, ne etuudet, joita hän ja hänen jälkeensä jääneet voivat vaatia, myönnetään ainoastaan viimeksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaan.
2. Jos kuitenkin viimeksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaan oikeutta etuuksiin ei ole, kyseisen sopimuspuolen laitos siirtää hakemuksen ensiksi mainitun sopimuspuolen laitokselle, joka tutkii hakemuksen oman lainsäädäntönsä perusteella.

22 artikla

Työkyvyttömyysaste

Jos sopimuspuolen lainsäädännössä nimenomaisesti tai epäsuorasti edellytetään, että aiemmat työtapaturmat ja ammattitaudit otetaan huomioon työkyvyttömyysastetta määriteltäessä, kyseisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos ottaa myös huomioon aiemmat työtapaturmat ja ammattitaudit, jotka ovat sattuneet henkilön kuuluessa toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, ikään kuin olisi sovellettu ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädäntöä.

23 artikla

Ammattitaudin paheneminen

Jos sellainen ammattitauti, josta henkilö on saanut tai saa etuutta sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, pahenee, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) Jos asianomainen henkilö ei etuuksien saamisen aikana ole työskennellyt toisen sopimuspuolen lainsäädännön piirissä ammatissa, joka saattaisi aiheuttaa tai pahentaa kyseistä tautia, ensiksi mainitun sopimuspuolen toimivaltainen laitos vastaa etuuksien kustannuksista

soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottaen huomioon pahenemisen.

b) Jos asianomainen henkilö on etuuskien saamisen aikana harjoittanut sellaista toimintaa toisen sopimuspuolen lainsäädännön piirissä, ensiksi mainitun sopimuspuolen toimivaltainen laitos vastaa etuuskien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottamatta pahenemista huomioon. Toisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos myöntää asianomaiselle henkilölle hisän, joka vastaa pahenemisen jälkeen maksettavan etuuden määrän ja sen etuuden määrän, jollaisena etuus olisi maksettu ennen pahenemista, välistä erotusta, soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, niin kuin kyseinen tauti olisi syntynyt tämän sopimuspuolen lainsäädännön mukaan.

24 artikla

Sairaanhoito

1. Jos henkilö, joka on vakuutettu sopimuspuolen lainsäädännön perusteella, tarvitsee toisen sopimuspuolen alueella sattuvan työtapaturman tai ammattitaudin takia välttämätöntä sairaanhoitoa, hoidon antaa tämän sopimuspuolen laitos.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen perusteella järjestetyn välttämättömän sairaanhoidon kustannuksista vastaa hoidon antava vakuutuslaitos.

Työttömyysturva

25 artikla

Vakuutus- ja etuuskausien huomioon ottaminen

1. Kun määrätään oikeudesta työttömyysetuuteen, otetaan tarvittaessa huomioon toisen sopimuspuolen alueella täytetyt työskentelykaudet, jos ne eivät ole päällekkäisiä. Tällöin edellytetään kuitenkin, että henkilö on työskennellyt sen sopimuspuolen alueella, jonka lainsäädännön mukaista etuutta hän hakee, vähintään neljä viikkoa välittömästi ennen työttömyyttä tai että työ oli tarkoitettu kestämään vähintään neljä viikkoa, mutta se on päättynyt henkilöstä riippumattomasta syystä aikaisemmin.

2. Sopimuspuolen lainsäädännön ja tämän artiklan 1 kappaleen perusteella haettujen etuuskien maksuaikaa vähennetään niin, että otetaan huomioon sellaiset työttömyyspäivät, joilta toisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos on maksanut työttömyysetuutta.

Perhe-etuudet

26 artikla

Etuuksien maksaminen

1. Lapsilisät ja Latvian perheavustukset ja lapsen hoitorahat maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin lapsi kuuluu kunkauden ensimmäisenä päivänä.

2. Jos edellisessä kappaleessa tarkoitettua etuutta tämän sopimuksen tai sopimuspuolen lainsäädännön soveltamisen vuoksi maksaisi kumpikin sopimuspuoli, se maksetaan yksinomaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa lapsi tosiasiallisesti asuu.

3. Äitiysavustus ja lapsen synnytysavustus maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön piiriin äiti kuuluu lapsen syntyessä tai jonka piirissä ottovanhempi on lapseksiottamisen tapahtuessa.

IV OSA

Muut määräykset

27 artikla

Toimeenpanosopimus ja tietojenvaihto

Toimivaltaiset viranomaiset

a) sopivat tämän sopimuksen toimeenpanoa koskevasta menettelystä toimeenpanosopimuksella

b) vaihtavat tietoja soveltamista koskevista toimenpiteistä, joihin ne ovat ryhtyneet

c) vaihtavat tietoja lainsäädäntönsä muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa sopimuksen soveltamiseen

d) nimeävät yhteyselimiä tämän sopimuksen soveltamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.
28 artikla

Hallinnollinen apu

Tätä sopimusta sovellettaessa viranomaiset ja laitokset, jotka toimeenpanevat sen määräyksiä, antavat toisilleen apua ikään kuin soveltaisivat omaa lainsäädäntöään. Hallinnollinen apu on maksutonta, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset joidenkin kustannusten korvaamisesta toisin sovi.

29 artikla

Tietosuojat

Kun tätä sopimusta sovellettaessa toimitetaan sopimuspuolelta toiselle yksityishenkilöä koskevia tietoja, ovat kaikki tiedot luottamuksellisia ja niitä käytetään vain tämän sopimuksen ja sen soveltamisalaan kuuluvan lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi.

30 artikla

Lääkärintarkastukset

1. Jos jononmankumman sopimuspuolen alueella oleva henkilö on hakenut tai saa etuutta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan ja lisälääkärintutkimus on tarpeen, edellisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos järjestää tällaisen tutkimuksen, jos jälkimmäisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos sitä pyytää. Tutkimuksen kustannuksista vastaa jälkimmäisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos.

2. Laitos, jonka Suomen tasavallan toimivaltainen viranomaisen nimeää Latvian tasavallan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä suorittamaan lääkärintarkastuksen, rinnastetaan lääketieteelliseen komissioon, joka määrää Latvian tasavallan lainsäädännön mukaisista työkyvyttömyysasioista.

31 artikla

Veroista ja maksuista vapautuminen

1. Jos sopimuspuolen lainsäädännössä on määrätty hakemusten ja asiakirjojen vapauttamisesta veroista, leimaverosta, oikeudenkäynti- tai rekisteröintimaksuista tai niiden alentamisesta silloin, kun kysymys on tämän sopimuspuolen lainsäädännön soveltamisesta, on se ulotettava koskemaan myös hakemuksia ja asiakirjoja, jotka annetaan toisen sopimuspuolen lainsäädännön tai tämän sopimuksen mukaan.

2. Tätä sopimusta sovellettaessa kysymykseen tulevat asiakirjat tai todistukset eivät tarvitse diplomaattisen tai konsuliviranomaisen vahvistamista.

32 artikla

Hakemusten jättäminen

1. Sopimuspuolen toimivaltaiselle laitokselle jätetyt hakemukset, ilmoitukset tai muutoksenhakukirjelmat katsotaan samanaikaisesti jätetyiksi myös toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle laitokselle.

2. Sopimuspuolen lainsäädännön perusteella maksettavaa etuutta koskevaa hakemusta pidetään hakemuksena, joka koskee toisen sopimuspuolen lainsäädännön perusteella maksettavaa vastaavaa etuutta, silloin kun asianomainen henkilö kuuden kuukauden kuluessa ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaisen hakemuslomakkeen jättämisestä tekee toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaista vastaavaa etuutta koskevan hakemuksen.

3. Kun lasketaan Suomen lainsäädännön perusteella maksettavaa korotusta eläkkeen tai muun

etuuden viivästymisajalta, hakemus katsotaan viivästyskorotusta koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa jätetyksi silloin, kun se on saapunut tarpeellisine liitteineen toimivaltaiselle suomalaiselle laitokselle.

33 artikla

Tuomioistuinten päätösten ja muiden asiakirjojen tunnustaminen ja täytäntöönpano

1. Sopimuspuolen tuomioistuinten täytäntöönpanokelpoiset päätökset, jotka koskevat tässä sopimuksessa sovellettavaa lainsäädäntöä samoin kuin sopimuspuolen laitosten tai viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja ja muita vaatimuksia koskevat täytäntöönpanokelpoiset asiakirjat tunnustetaan ja pannaan täytäntöön toisen sopimuspuolen alueella.
2. Tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta saa kieltäytyä vain, jos se on sen sopimuspuolen oikeusjärjestyksen vastaista, missä päätös tai asiakirja olisi tunnustettava ja pantava täytäntöön.
3. Täytäntöönpanossa noudatetaan sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jossa täytäntöönpano tapahtuu. Päätös tai asiakirja on varustettava sen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevalla todistuksella (täytäntöönpanolauseke).
4. Sopimuspuolen laitoksen eräänntyneitä vakuutusmaksuja koskevilla saatavilla on toisen sopimuspuolen täytäntöönpanossa sekä konkurssi- ja akordimenettelyssä sama etuoikeus kuin vastaavilla saatavilla tämän sopimuspuolen alueella.

34 artikla

Takaisinperintä

1. Jos sopimuspuolen laitos on maksanut etuudensaajalle etuutta enemmän kuin mihin tällä on oikeus, tämä laitos voi lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin ja rajoituksin pyytää toisen sopimuspuolen laitosta, joka maksaa etuuksia tälle etuudensaajalle, pidättämään liikaa maksetun määrän mainitulle etuudensaajalle maksamastaan määrästä.
2. Jos sopimuspuolen laitos on maksanut ennakkoa ajalta, jolta etuudensaajalla on oikeus saada vastaavaa etuutta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, voi tämä laitos pyytää toisen sopimuspuolen laitosta pidättämään ennakkoa vastaavan määrän siitä määrästä, jonka laitos maksaa etuudensaajalle samalta ajalta.
3. Jos henkilö on saanut sosiaalihuoltoetuutta sopimuspuolen alueella ajalta, jolta hänellä on oikeus saada toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisia etuuksia, voi sosiaalihuolto antanut laitos, jos tällä on oikeus takaisinmaksuun etuudensaajan etuudesta, pyytää toisen sopimuspuolen laitosta pidättämään sosiaalihuoltoetuutta vastaavan määrän etuudesta, jonka viimeksi mainittu laitos maksaa tälle henkilölle.
4. Laitos pidättää edellisissä kappaleissa tarkoitettua liिकासuoritusta, ennakkoa tai sosiaalihuoltoetuutta vastaavan määrän soveltamansa lainsäädännön mukaisin edellytyksin ja rajoituksin. Laitos siirtää näin pidättämänsä summan vaatimuksen esittäneelle toisen sopimuspuolen laitokselle.

35 artikla

Soveltamisessa käytettävät kielet

1. Sopimuspuolten viranomaiset, laitokset ja yhteyselimet voivat sopimusta soveltaessaan käyttää sopimuspuolten virallisia kieliä tai 27 artiklassa tarkoitettussa toimeenpanosopimuksessa määritellyllä tavalla englannin kieltä.
2. Hakemuksia, todistuksia, valituksia tai muita asiakirjoja, jotka tämän sopimuksen soveltamiseksi jätetään sopimuspuolen viranomaiselle tai laitokselle, ei voida olla ottamatta vastaan sillä perustella, että ne on laadittu sopimuspuolen virallisella kielellä tai englanniksi.

36 artikla

Valuutta ja maksutapa

1. Tämän sopimuksen mukainen etuus voidaan maksaa sen sopimuspuolen valuutassa, jonka toimivaltainen laitos suorittaa maksun.
2. Jos jompikumpi sopimuspuoli ottaa käyttöön valuutan vaihtamista tai vientiä rajoittavia määräyksiä, molempien sopimuspuolten hallitusten on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän sopimuksen perusteella maksettavien rahasummien siirron varmistamiseksi.
3. Jos sopimuspuolen alueella oleskeleva henkilö saa toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaista etuutta, se maksetaan jälkimmäisen sopimuspuolen toimivaltaisen laitoksen tarkoituksenmukaiseksi katsomalla tavalla.

37 artikla

Erimielisyyksien ratkaiseminen

1. Sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta syntyvät erimielisyydet ratkaistaan sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten välisillä neuvotteluilla.
2. Jollei yhteisymmärrykseen päästä 1 kappaleessa mainitulla tavalla, sopimuspuoli voi alistaa erimielisyyden ratkaistavaksi välimiesoikeudessa, jonka kokoonpanosta ja menettelytapasäännöistä sopimuspuolet sopivat keskenään. Välimiesoikeuden päätökset ovat sitovia ja lopullisia.

V OSA

Siirtymä- ja loppumääräyksiä

38 artikla

Sopimuksen soveltaminen voimaantuloa edeltävältä ajalta

1. Sopimus ei anna oikeutta etuuden saamiseen sen voimaantuloa edeltävältä ajalta.
2. Ennen sopimuksen voimaantuloa täytetyt sopimuspuolen lainsäädännön perusteella huomioon otettavat vakuutus- ja etuuskaudet otetaan huomioon määrättäessä oikeudesta etuuksiin tämän sopimuksen perusteella.
3. Sopimusta voidaan soveltaa myös ennen sen voimaantuloa sattuneisiin vakuutustapahtumiin.
4. Etuudet, jotka on myönnetty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, voidaan hakemuksesta tarkistaa vastaamaan tämän sopimuksen määräyksiä. Tällainen tarkistaminen ei voi jolita etuuksien vähenemiseen.
5. Jos henkilöllä asumisen perusteella on oikeus sopimuspuolen lainsäädännön mukaiseen eläkkeeseen ajalta ennen sopimuksen voimaantuloa ja jos hänellä on samalta ajalta oikeus työskentelyyn perustuvaan eläkkeeseen toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, määrätään eläke vain viimeksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaan ikään kuin hän olisi asunut sen alueella.
6. Kun sovelletaan 7 artiklan 1 kappaleen määräyksiä ennen sopimuksen voimaantuloa sopimuspuolen alueelle lähetettyyn työntekijään, katsotaan artiklan tarkoittaman työskentelyn alkavan sopimuksen voimaantulosta edellyttäen, että työntekijään on työskentelyn aikana sovellettu tämän sopimuspuolen kaikkea 2 artiklassa hueteltua sosiaaliturvalainsäädäntöä.
7. Jos sopimuspuolen laitos on ennen sopimuksen voimaantuloa tehnyt päätöksen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta edellisessä kappaleessa tarkoitettuun henkilöön, tämä henkilö kuuluu edelleen päätöksen mukaisesti sopimuspuolen lainsäädännön piiriin ilman toimeenpanosopimuksessa mainittua menettelyä, jos päätös on voimassa enintään kolme vuotta sopimuksen voimaantulosta.

8. 7 artiklan 5 kappaletta sovelletaan opiskelijaan, joka on aloittanut opintonsa sopimuspuolen alueella ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, jos hän on kuulunut toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin välittömästi ennen opintojensa aloittamista.

39 artikla

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

1. Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.
2. Kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa sanoa sopimuksen irti. Jos sopimus irtisanotaan, se lakkaa olemasta voimassa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun irtisanomisesta on diplomaattitietse ilmoitettu toiselle sopimuspuolelle.
3. Jos tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, sopimuksen perusteella saadut oikeudet pysyvät edelleen voimassa.

40 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan sitä kuukautta toisena seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattitietse täyttäneensä valtiosääntönsään tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty 11 päivänä toukokuuta 1999 kahtena alkuperäiskappaleena suomen, latvian, ja englannin kielellä, ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset. Jos tekstien tulkinnasta syntyy erimielisyyttä, sovelletaan englanninkielistä tekstiä.

Suomen tasavallan puolesta

Latvian tasavallan puolesta

Maija Perho

Vladimirs Makarovs

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE
REPUBLIC OF LATVIA ON SOCIAL SECURITY

The Republic of Finland and the Republic of Latvia,

Being desirous of developing their close cooperation in the field of social security and coordinating the social security rights of persons moving between the Republic of Finland and the Republic of Latvia, have agreed as follows:

PART I. GENERAL PROVISIONS

Article 1. Definitions

1. For the purposes of this Agreement:

- a) "Contracting Party" means the Republic of Finland or the Republic of Latvia;
- b) "legislation" means the laws, decrees, regulations and other statutory instruments relative to the social security schemes of the Contracting Parties specified in Article 2;
- c) "competent authority" means, as regards the Republic of Finland: the Ministry of Social Affairs and Health and, as regards the Republic of Latvia: the Ministry of Welfare;
- d) "institution" means the authority, institution or body responsible for administering the legislation specified in Article 2;
- e) "competent institution" means the institution which is responsible for providing benefits under the applicable legislation;
- f) "benefit" means any payment in cash or other benefit under the legislation defined in Article 2; the benefits based on employment referred to in paragraph 2 of Article 6 are, as regards the Republic of Finland: sickness allowances and parents' benefits based on earned income, employment accident insurance allowances and employment accident pensions as well as employment pensions and unemployment benefits and, as regards the Republic of Latvia: sickness and maternity benefits, state pensions, unemployment benefits, compensations (benefits) in case of work injuries and occupational diseases as well as funeral grants;
- g) "medical care" means, as regards the Republic of Finland: public health care services and refunds of medical expenses under the Sickness Insurance Act and, as regards the Republic of Latvia: scope of state guaranteed health care services;
- h) "parents' benefit" means, as regards the Republic of Finland: maternity, paternity and parents' allowances under the Sickness Insurance Act and, as regards the Republic of Latvia: maternity benefits;
- i) "family benefit" means, as regards the Republic of Finland: child allowances and maternity grants and, as regards the Republic of Latvia: birth grant, child care allowances and family state allowances;

j) "period of insurance" means a period of employment or self-employment, of contributions or residence, as defined or recognized as a period of insurance in the legislation under which such period has been or is deemed to have been completed, or any similar period insofar as it is recognized in the legislation of a Contracting Party as equivalent to a period of insurance;

k) "future period" means, as regards the Republic of Finland: the period between the contingency and pensionable age;

l) "residing" means, as regards the Republic of Finland: that the person is permanently resident and has his home in Finland and that he mainly stays in Finland and, as regards the Republic of Latvia: that a person has his place of residence in the territory of the Republic of Latvia, including a person who has a residence permit whether temporary or permanent to stay in the Republic of Latvia;

m) "employment" means, as regards the Republic of Finland: activity which is the basis for considering a person employed or self-employed under the legislation concerning the Employment Pension Scheme and, for the purposes of Article 25, activity under the Unemployment Allowances Act and, as regards the Republic of Latvia: activity which is the basis for considering a person employed or self-employed while social security contributions have been made;

n) "family member" means, as regards the Republic of Finland: spouse and any child under 18 years of age as well as children under 25 years of age who are full-time students; or students in vocational training and, as regards the Republic of Latvia: spouse and any child under 18 years of age as well as children under 24 years of age who are full-time students.

2. Other words and expressions used in this Agreement shall have the meanings respectively assigned to them in the applicable legislation of the Contracting Parties.

3. Any reference in this Agreement to an "Article" means an Article of this Agreement, and any reference to a "paragraph" is a reference to a paragraph of the Article in which the reference is made.

Article 2. Applicable legislation

1. This Agreement shall apply to the legislation governing:

A. As regards the Republic of Finland:

a) public health care services;

b) sickness insurance including parents' benefits;

c) the Employment Pension Scheme and the National Pension Scheme;

d) the Employment Accident and Occupational Diseases Insurance Scheme;

e) unemployment benefits under the Unemployment Allowances Act;

f) rehabilitation allowance and rehabilitation provided by the Social Insurance Institution, as far as the application of Articles 7-9 is concerned;

g) disability allowance, child care allowance and labour market support, as far as the application of Articles 7-9 is concerned;

- h) child allowances and maternity grants, and
- i) employer's social security contributions.

B. As regards the Republic of Latvia:

- a) state pensions including old-age pensions, disability pensions, survivor's pensions and special service pensions;
- b) state social security allowances;
- c) sickness and maternity benefits;
- d) work injuries and occupational diseases insurance;
- e) unemployment benefits;
- f) family benefits;
- g) medical care;
- h) funeral grants, and
- i) social security contributions.

2. Unless otherwise agreed between the Contracting Parties, this Agreement shall also apply to future legislation codifying, replacing, amending or complementing the legislation referred to in paragraph 1.

3. At the entry into force of this Agreement the competent authorities shall notify each other of their legislation in the fields of social security referred to in paragraph 1. After that, every year before the end of February, the competent authorities shall notify each other of the amendments to their respective legislations which have entered into force by that time.

4. The application of this Agreement shall not be affected by international agreements concluded by the Contracting Parties, or by such legislation of a Contracting Party that has been promulgated for the implementation of an international agreement.

Article 3. Persons covered by this Agreement

This Agreement shall apply to all persons who are or have been subject to the legislation referred to in Article 2, as well as to family members and survivors of such persons insofar as they derive their rights from those persons.

Article 4. Equal treatment

1. Subject to paragraph 3 and Article 16, the following persons shall, while residing in the territory of a Contracting Party, have the same rights and obligations under the legislation of a Contracting Party as nationals of that Contracting Party:

- a) nationals of the other Contracting Party;
- b) refugees, as referred to in the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951 and the Protocol of 31 January 1967 to that Convention;
- c) family members and survivors of the persons mentioned under sub-paragraphs a-b with regard to rights which they derive from such persons.

2. The provisions of paragraph 1 shall in regard to the Republic of Finland also apply to stateless persons referred to in the Convention relating to the Status of Stateless persons of 28 September 1954, provided that they reside in the territory of a Contracting Party.

3. This Article shall not apply when implementing paragraph 1 of the transitional provisions of the Act on State Pensions of the Republic of Latvia.

Article 5. Export of benefits

1. Subject to paragraph 3 and Article 16, pensions and other benefits under the pension schemes as well as pensions and cash benefits due to employment accidents and occupational diseases shall not be reduced, altered, suspended or withdrawn because the person concerned resides in the territory of the other Contracting Party.

2. Subject to paragraph 3, the pensions referred to in the preceding paragraph shall be payable to nationals of the other Contracting Party residing in the territory of a third State on the same conditions as those applicable under the legislation of the Contracting Party concerned to its own nationals residing in the territory of a third State.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply to Finnish unemployment pensions, part-time pensions or pensioners housing allowances and Latvian state social security allowances.

PART II. PROVISIONS ON APPLICABLE LEGISLATION

Article 6. Main rules

1. Subject to paragraph 2 and Articles 7-9, a person employed in the territory of a Contracting Party shall be subject to the legislation of that Contracting Party, irrespective of in whose territory he resides. Other persons shall be subject to the legislation of a Contracting Party, if they reside in the territory of that Contracting Party.

2. A person residing in the territory of one Contracting Party who is employed in the territories of both Contracting Parties is entitled to the residence-based benefits only under the legislation of the Contracting Party in whose territory he resides. The benefits based on employment are determined according to the legislation of both Contracting Parties.

3. The Contracting Parties shall inform each other of the date on which a person has become subject to the legislation of that Contracting Party.

Article 7. Exceptions

1. A person who
  - a) is employed by an employer whose registered place of business is in the territory of a Contracting Party, and
  - b) is subject to the legislation of that Contracting Party, and
  - c) is sent to work in the territory of the other Contracting Party for the same employer or a related employer for a period not exceeding 3 years

shall continue to be subject to the legislation of the former Contracting Party as if he would be resident and employed in the territory of that Contracting Party.

2. The travelling personnel of a transport undertaking operating in the territories of both Contracting Parties shall be subject to the legislation of the Contracting Party in whose territory the undertaking has its registered place of business.

3. a) The crew of a vessel shall be subject to the legislation of the Contracting Party whose flag it flies.

b) If a vessel flying the flag of a Contracting Party is hired out mainly without the crew to a shipping company in the territory of the other Contracting Party, the provision of sub-paragraph a) of this paragraph shall apply only to a person who is employed by the owner of the vessel or by an employer used by the owner. Persons employed by a shipping company or an employer used by it shall be subject to the legislation of the Contracting Party in whose territory the registered place of business of the shipping company or the employer used by it is situated.

4. a) The members of a diplomatic mission and the members of a consular post of a Contracting Party shall be subject to the legislation of the sending Contracting Party, provided that they are nationals of that Contracting Party.

b) The administrative and technical staff and the service personnel of a diplomatic mission as well as the employees and service personnel of a consular post of a Contracting Party shall be subject to the provisions of paragraph 1 of Article 6. They may, however, opt to be subject to the legislation of the Contracting Party by which diplomatic mission or consular post they are employed, provided that they are nationals of that Contracting Party. The choice shall be made within 6 months after the entry into force of this Agreement or after the beginning of the employment in the territory of the other Contracting Party.

c) The provisions of sub-paragraph a) of this paragraph shall apply similarly to civil servants and persons treated as such.

5. A student who immediately prior to the beginning of his studies has been subject to the legislation of a Contracting Party, and who is a full-time student or in vocational training in the territory of the other Contracting Party, shall remain subject to the legislation of the former Contracting Party, unless otherwise provided in Article 6. In regard to employment accident insurance and occupational diseases insurance a student participating in practical training in connection with his studies in the territory of a Contracting Party shall, however, be subject to the legislation of that Contracting Party.

Article 8. Exceptions to Articles 6-7

1. Exceptions to the provisions of Articles 6 to 7 shall be agreed upon by the competent authorities or the bodies authorized by them.

2. Unless there are special reasons for doing otherwise, no exceptions may be agreed upon for a period longer than 5 years, including the period provided in paragraph 1 of Article 7.

Article 9. Application of Articles 6-8 to family members

1. The family members accompanying an employee referred to in paragraph 1 of Article 7, and living with him in the same household, shall be subject to the legislation of the same Contracting Party as the employee.

2. The family members accompanying a person referred to in paragraph 4 a) and c) and paragraph 5 of Article 7, and living with him in the same household, shall be subject to the legislation of the same Contracting Party as the person referred to above.

3. When agreeing on the exceptions under Article 8 from the provisions of Articles 6 and 7, the persons accompanying the employee, and living with him in the same household, shall be subject to the legislation of the same Contracting Party in regard to which the exception has been agreed on, unless there are other provisions on family members in this Agreement.

4. The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 shall not apply, if the family member on the basis of his own employment is subject to the legislation of the other Contracting Party.

Article 10. Insurance contributions

Any insurance contributions concerning an employed or self-employed person shall be payable according to the legislation of the Contracting Party subject to whose legislation he is according to this Agreement on the basis of his own employment starting from the first day of employment. The insurance contributions related to that work and income from it shall not be payable under the legislation of the other Contracting Party.

PART III. SPECIAL PROVISIONS CONCERNING THE VARIOUS CATEGORIES OF BENEFITS

SICKNESS BENEFITS, PARENTS' BENEFITS AND MEDICAL CARE

*Article 11. Taking into account periods of insurance
and periods of entitlement to benefits*

1. When determining the entitlement to sickness or parents' benefits, periods of insurance and periods of entitlement to benefits completed in the territory of the other Contracting Party shall, to the extent necessary, be taken into account, provided that they are not overlapping.

2. For the implementation of paragraph 1, it is furthermore required that a person has completed periods of insurance under the legislation of a Contracting Party amounting to at least 4 weeks immediately before the first day of the sickness benefits period or parents' benefits period under the legislation of that Contracting Party.

Article 12. Provision of medical care

1. If a person resident in the territory of one Contracting Party needs immediate medical care during a temporary stay in the territory of the other Contracting Party, he shall be entitled to receive such medical care on the same conditions that apply to residents of that other Contracting Party.

2. Except for emergencies, the provisions of paragraph 1 shall not apply to granting prostheses, major aid devices or other substantial benefits related to medical care specified in the Administrative Arrangement referred to in Article 27.

3. The provisions of paragraph 1 shall not apply to persons who go to the territory of the other Contracting Party for the purpose of receiving medical care.

4. When a person residing in the territory of a Contracting Party is subject to the legislation of the other Contracting Party in accordance with Article 6, he is entitled to medical care also in the territory of the Contracting Party where he resides.

5. A person who is receiving a pension under the legislation of a Contracting Party is entitled to medical care in the territory of the Contracting Party where he resides.

*Article 13. Entitlement to medical care of those employed
in a diplomatic mission or consular post, their family
members and certain other categories of people*

1. The provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 12 shall apply in the territory of one Contracting Party to the staff members of the diplomatic mission or consular post of the other Contracting Party, as well as to their family members living in the same household.

2. The mission or post of the Contracting Party referred to in the preceding paragraph may agree on more extensive benefits related to medical care with a care establishment of the other Contracting Party.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 12 shall also apply to persons who, on the basis of the provisions of Articles 7-9, are subject to the legislation of the other Contracting Party.

*Article 14. Reimbursement of costs of medical care
between the Contracting Parties*

The costs of benefits related to medical care provided in accordance with the provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 12 and paragraphs 1 and 3 of Article 13 shall be reimbursed between the Contracting Parties as determined in greater detail in the Administrative Arrangement referred to in Article 27.

OLD-AGE, DISABILITY AND SURVIVORS' PENSIONS

Article 15. Granting of pensions

When granting pensions on the basis of this Agreement, the competent institutions of the Contracting Parties shall apply their respective legislations.

Article 16. Special provisions applicable to the Finnish National Pension Scheme

1. Notwithstanding Article 4 and paragraphs 1 and 2 of Article 5, the entitlement to and the payment of benefits under the legislation concerning national pensions and survivors' pensions shall be determined according to this Article.

2. A national of a Contracting Party residing in the territory of a Contracting Party shall be entitled to:

a) an old-age pension, if he has been resident in the Republic of Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years;

b) a widow's or widower's pension, if he and the deceased person had been resident in the Republic of Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years and the deceased was a national of a Contracting Party and resided in the territory of a Contracting Party at the time of death;

c) an orphan's pension, if the deceased person was a national of a Contracting Party who had been resident in the Republic of Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years and who resided in the territory of a Contracting Party at the time of death.

Article 17. Special provisions applicable to the Finnish Employment Pension Scheme

1. If the entitlement to a pension requires completion of insurance periods, the insurance periods completed in the Republic of Latvia on the basis of the person's own employment shall, to the extent necessary, be taken into account.

2. For entitlement to a pension based on the future period the person shall have been subject to the Finnish Employment Pension Scheme for at least twelve calendar months during a period consisting of the year of contingency and the 10 calendar years preceding it.

3. If the person does not fulfill the requirement of 5 years' residence under the Finnish employment pension legislation for entitlement to a pension based on the future period, the insurance periods completed in the Republic of Latvia on the basis of the person's own employment shall be taken into account, provided that they are not overlapping.

*Article 18. Special provision applicable to the
Latvian State Pensions Scheme*

1. For the purposes of determining eligibility for pensions under the Latvian State Pensions Scheme, the insurance periods completed under the Finnish Employment Pension Scheme shall be taken into account, provided that they are not overlapping.

2. If the person is entitled to an old-age pension based on paragraph 1 only in the Republic of Latvia and the amount of the pension benefit does not reach the minimum amount, the pension shall be increased to a minimum pension benefit according to Latvian legislation, provided that the person has been subject to the Latvian state pension scheme for at least twelve calendar months. The pension benefit shall be redetermined after the other Contracting Party has granted a pension.

3. For entitlement to a disability or survivor's pension the person shall have been subject to the Latvian state pension scheme for at least twelve calendar months.

*Article 19. Special provisions applicable to the
Latvian state social security allowance*

For the purposes of determining eligibility for Latvian state social security allowance, periods of residence completed in the Republic of Finland shall be taken into account, provided that the person has been residing in the Republic of Latvia for the last twelve months immediately before claiming the allowance or the deceased breadwinner has been residing in the Republic of Latvia for the last twelve months immediately before death.

OCCUPATIONAL DISEASES AND EMPLOYMENT ACCIDENTS

Article 20. Applicable legislation

The right to benefits due to an accident at work and an occupational disease shall be determined according to the legislation applying to the beneficiary at the time of the accident, as provided in Articles 6-8.

Article 21. Occupational diseases

1. When a person who has contracted an occupational disease has, under the legislation of both Contracting Parties, pursued an activity likely to cause this disease, the benefits that he or his survivors may claim shall be awarded exclusively under the legislation of the last of these Contracting Parties.

2. However, if there is no entitlement to benefits under the legislation of the last Contracting Party, the claim shall be referred by the institution of that Party to the institution of the first Contracting Party, which shall study the case under the terms of its legislation.

Article 22. Degree of disability

If the legislation of one Contracting Party explicitly or implicitly provides that previous employment accidents or occupational diseases are taken into consideration when determining the degree of disability, the competent institution of that Contracting Party shall also take into consideration the previous employment accidents or occupational diseases sustained while under the legislation of the other Contracting Party, as if the legislation of the first Contracting Party had been applicable.

Article 23. Aggravation of an occupational disease

In the event of aggravation of an occupational disease for which a person has received or is receiving benefit under the legislation of a Contracting Party, the following rules shall apply:

a) if the person concerned has not, while in receipt of benefits, been engaged in an occupation under the legislation of the other Contracting Party likely to cause or aggravate the disease in question, the competent institution of the first Contracting Party shall meet the cost of the benefits under the provisions of the legislation which it administers taking into account the aggravation;

b) if the person concerned, while in receipt of benefits, has pursued such an activity under the legislation of the other Contracting Party, the competent institution of the first Contracting Party shall meet the cost of the benefits under the legislation which it administers without taking the aggravation into account. The competent institution of the second Contracting Party shall grant a supplement to the person concerned, the amount of which shall be equal to the difference between the amount of benefits due after aggravation and the amount which would have been due prior to the aggravation under the legislation which it administers, as if the disease in question had occurred under the legislation of that Contracting Party.

Article 24. Medical care

1. When a person who is insured under the legislation of a Contracting Party needs necessary medical care as a consequence of an employment accident or occupational disease sustained in the territory of the other Contracting Party, such care shall be provided by the institution of that Contracting Party.

2. The cost of the necessary care provided in accordance with paragraph 1 shall be borne by the insurance institution providing it.

UNEMPLOYMENT BENEFITS

*Article 25. Taking into account periods of insurance
and periods of entitlement to benefits*

1. When determining the entitlement to an unemployment benefit, periods of employment completed in the territory of the other Contracting Party shall, to the extent necessary,

be taken into account, provided that they are not overlapping. In that case it is, however, presupposed that the person concerned before submitting his claim for benefits under the legislation of that Contracting Party has been employed in the territory of that Contracting Party for at least 4 weeks immediately before his employment was terminated, or that the employment was intended to last at least 4 weeks but was terminated through no fault of the employed person before the expiration of that period.

2. Any period of entitlement to benefits in accordance with the legislation of a Contracting Party or paragraph 1 shall be reduced taking into account such periods of unemployment for which the competent institution of the other Contracting Party has paid unemployment benefits.

FAMILY BENEFITS

Article 26. Payment of benefits

1. Child allowances and Latvian family state allowances and child care allowances shall be payable according to the legislation of the Contracting Party subject to whose legislation the child is on the first day of the month.

2. If the benefit referred to in paragraph 1 due to the application of this Agreement or legislation of a Contracting Party would be payable from both Contracting Parties, it shall be payable only under the legislation of the Contracting Party where the child de facto resides.

3. Maternity grant and birth grant shall be payable according to the legislation of the Contracting Party subject to whose legislation the mother is at the child's birth, or subject to whose legislation the adoptive parent is at the time of the adoption.

PART IV. MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 27. Administrative Arrangement and exchange of information

The competent authorities shall:

- a) agree on the procedure for the implementation of this Agreement by means of an Administrative Arrangement;
- b) exchange information concerning the measures taken for the application of this Agreement;
- c) exchange information concerning all such changes in their respective legislation which may affect the application of this Agreement;
- d) designate liaison bodies to facilitate and accelerate the implementation of this Agreement.

Article 28. Administrative assistance

The competent authorities and institutions of the Contracting Parties shall assist each other in implementing this Agreement as if they were enforcing their own legislation. This

administrative assistance shall be free of charge, unless the competent authorities otherwise agree on reimbursement of certain costs.

Article 29. Data protection

Any data pertaining to a private person which are in the course of the application of this Agreement transmitted by one Contracting Party to the other shall be confidential and may be used exclusively for implementing this Agreement and the legislation to which this Agreement applies.

Article 30. Medical examinations

1. Where a person who is in the territory of either Contracting Party has claimed, or is receiving, benefit under the legislation of the other Contracting Party and an additional medical examination is necessary, the competent institution of the former Contracting Party shall arrange for such examination if the competent institution of the latter Contracting Party so requests. The cost of the examination shall be met by the competent institution of the latter Contracting Party.

2. An institution, appointed by the competent authority of the Republic of Finland to undertake a medical examination at the request of the competent authority of the Republic of Latvia, shall be treated as a medical commission for determination of the disablement questions under the legislation of the Republic of Latvia.

Article 31. Exemption from taxes and charges

1. Where the legislation of a Contracting Party provides that any claim or document is exempt, wholly or partly, from taxes, stamp duties, fees for court proceedings or registration fees, as far as the application of the legislation of that Contracting Party is concerned, the exemption shall be extended to apply also to claims and documents which are submitted under the legislation of the other Contracting Party or this Agreement.

2. Documents and certificates which are presented for the purposes of this Agreement shall be exempt from requirements for authentication by diplomatic or consular authorities.

Article 32. Submission of claims

1. Claims, notifications and appeals submitted to the competent institution of one Contracting Party shall be deemed to have been submitted to the competent institution of the other Contracting Party on the same date.

2. A claim for a benefit payable under the legislation of one Contracting Party shall be deemed to be a claim for the corresponding benefit payable under the legislation of the other Contracting Party, provided that the person concerned, within 6 months from submitting an application form under the legislation of the former Contracting Party, submits a claim for a corresponding benefit under the legislation of the latter Contracting Party.

3. Where, under the Finnish legislation, an additional amount is payable because of delay in processing a claim for a pension or other benefit, the claim shall, for the purposes of applying the provisions of the legislation concerning such an additional amount, be deemed to have been presented on the date when that claim, along with all necessary enclosures, has been received by the competent Finnish institution.

Article 33. Enforcement of decisions

1. Enforceable decisions by a tribunal of one Contracting Party, as well as enforceable documents issued by the authority or institution of one Contracting Party in respect of social insurance contributions and other claims, shall be recognized and enforced in the territory of the other Contracting Party.

2. The recognition and enforcement may be refused only where it would be incompatible with the legal principles of the Contracting Party where the recognition and enforcement is sought.

3. The enforcement procedure shall be in compliance with the legislation of the Contracting Party where it takes place. The decision or document shall be accompanied by a certificate indicating its enforceability (enforcement clause).

4. Overdue insurance contributions to the institution of the other Contracting Party shall in any enforcement procedure and bankruptcy procedure or enforced settlement in the territory of a Contracting Party have the same precedence as equivalent claims in the territory of that Contracting Party.

Article 34. Claims for recovery

1. If the institution of a Contracting Party has paid a beneficiary a sum exceeding the entitlement of that beneficiary, the institution may within the scope and terms of the applicable legislation request the institution of the other Contracting Party, which pays benefits to that beneficiary, to withhold a sum equivalent to the sum paid in excess from any benefit payable by the latter institution to the beneficiary.

2. If the institution of a Contracting Party has made advance payments for a period during which the beneficiary was entitled to equivalent benefits under the legislation of the other Contracting Party, the institution may request the institution of that other Contracting Party to withhold a sum equivalent to the advance payment from any benefit payable by the latter institution to the beneficiary for the same period.

3. If a person has received social assistance in the territory of a Contracting Party for a period during which he was entitled to benefits under the legislation of the other Contracting Party, the institution which had provided the social assistance may, if entitled to claim recovery of payments to a beneficiary, request the institution of the other Contracting Party to withhold a sum equivalent to the social assistance costs from any benefit payable by the latter institution to the person concerned.

4. The institution shall withhold any sum equivalent to a sum paid in excess, advance payment or social assistance referred to in the preceding paragraphs in compliance with the

scope and terms of the applicable legislation. The institution shall transfer the sum it has withheld to the requesting institution of the other Contracting Party.

Article 35. Languages used in the application

1. The competent authorities, institutions and liaison bodies of the Contracting Parties may in the application of this Agreement use the official languages of the Contracting Parties or the English language, as specified in the Administrative Arrangement referred to in Article 27.

2. The claims, certificates, appeals or other documents submitted to an authority or to an institution of a Contracting Party with a view to application of this Agreement shall not be rejected on the ground that they are written in an official language of the other Contracting Party or in English.

Article 36. Currency and method of payment

1. Payment of any benefit in accordance with this Agreement may be made in the currency of the Contracting Party whose competent institution makes the payment.

2. If provisions designed to restrict the exchange or exportation of currencies are introduced by either Contracting Party, the Governments of both Contracting Parties shall immediately take measures necessary to insure the transfer of sums payable under this Agreement.

3. Where a person in the territory of one Contracting Party is receiving a benefit under the legislation of the other Contracting Party, it shall be payable by whatever method the competent institution of the latter Contracting Party deems appropriate.

Article 37. Settlement of disputes

1. Any dispute arising between the Contracting Parties regarding the interpretation or application of this Agreement shall be settled in consultation between the competent authorities.

2. If no agreement is reached under paragraph 1, a Contracting Party may submit the dispute to a court of arbitration, whose composition and procedure shall be agreed upon by the Contracting Parties. The decisions of the court of arbitration shall be binding and final.

PART V. TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

*Article 38. Application of this Agreement to periods
of time preceding its entry into force*

1. This Agreement shall not confer any right to receive a payment of a benefit for any period before the date of entry into force of this Agreement.

2. When determining the right to benefits under this Agreement, any period of insurance and of entitlement to benefits completed before the entry into force of this Agreement shall be taken into account.

3. This Agreement may be applied even to contingencies that occurred before the entry into force of this Agreement.

4. Benefits granted before the entry into force of this Agreement may upon application by the beneficiary be determined to comply with the provisions of this Agreement. Such a redetermination shall not result in any reduction in the amount of a benefit.

5. If a person is entitled to a pension based on residence under one Contracting Party's legislation for a period prior to the entry into force of this Agreement, and for the same period has got an entitlement based on employment under the other Contracting Party's legislation, the pension shall be determined exclusively under the latter Contracting Party's legislation, as if he had been resident in its territory.

6. Where the provisions of paragraph 1 of Article 7 are applied to a person sent to work in the territory of a Contracting Party prior to the entry into force of this Agreement, the employment referred to in the said provisions shall be considered to begin on the date of entry into force of the Agreement, provided that the person during the employment has been subject to all branches of social security legislation applied by that Contracting Party.

7. If the institution of a Contracting Party has prior to the entry into force of the Agreement taken a decision to apply social security legislation to a person referred to in the preceding paragraph, that person shall in accordance with the decision continue to be subject to the legislation of the Contracting Party without a procedure specified in the Administrative Arrangement, provided that the decision will not be in force more than 3 years after the entry into force of the Agreement.

8. Paragraph 5 of Article 7 is applicable to a student who has begun his studies in the territory of a Contracting Party prior to the entry into force of this Agreement, provided that the student was subject to the legislation of the other Contracting Party immediately prior to beginning his studies.

Article 39. Validity and denunciation of the Agreement

1. This Agreement shall remain in force for an indefinite period.

2. Either Contracting Party may at any time denounce this Agreement. Such denunciation shall enter into force 6 months after the date of its notification to the other Contracting Party through the diplomatic channels.

3. If this Agreement is terminated, any right to benefits acquired in accordance with this Agreement shall be maintained.

Article 40. Entry into force

This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the month in which the Contracting Parties have notified each other through the diplomatic

channels that they have complied with all constitutional requirements for the entry into force of this Agreement.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

Done at Helsinki on 11 May 1999 in duplicate in the Finnish, Latvian and English languages, each text being equally authentic. In case of divergency of interpretations, the English text shall prevail.

For the Republic of Finland:

MAIJA PERHO

For the Republic of Latvia:

VLADIMIRS MAKAROVŠ

[LATVIAN TEXT — TEXTE LETTON]

Somijas Republikas un Latvijas Republikas Sociālās Drošības Līgums

Somijas Republika un Latvijas Republika,

lai abpusēji attīstītu ciešu sadarbību sociālās drošības jomā un koordinētu to personu sociālās drošības tiesības, kuras pārvietojas starp Somijas Republiku un Latvijas Republiku, ir vienojušās par sekojošo:

I DAĻA

Vispārējie noteikumi

I. pants

Lietotie termini

1. Šī Līguma izpratnē:

- a) "Līgumslēdzēja Puse" nozīmē Somijas Republiku vai Latvijas Republiku;
- b) "tiesību akti" nozīmē likumus, lēmumus, noteikumus un instrukcijas, kas attiecas uz Līguma 2.pantā noteiktajām Līgumslēdzēju Pušu sociālās drošības shēmām;
- c) "kompetentā pārvaldes iestāde" nozīmē: attiecībā uz Somijas Republiku: Sociālo lietu un veselības ministriju un attiecībā uz Latvijas Republiku: Labklājības ministriju;
- d) "institūcija" nozīmē pārvaldes iestādi, instanci vai institūciju, kas ir atbildīga par šī Līguma 2.pantā noteikto tiesību aktu piemērošanu;
- e) "kompetenta institūcija" nozīmē institūciju, kas ir atbildīga par pabalstu nodrošināšanu saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem;
- f) "pabalsts" nozīmē jebkuru izmaksu naudas izteiksmē vai cita veida pabalstu saskaņā ar šī Līguma 2.pantā noteiktajiem tiesību aktiem; pabalsti, kuru piešķiršana pamatojas uz nodarbinātību un uz kuriem izdarīta atsaucē 6.panta

2.punktā, ir, attiecībā uz Somijas Republiku: slimības pabalsti un vecāku pabalsti, kas tiek piešķirti uz darbā gūto ienākumu pamata, apdrošināšanas pabalsti-sakarā ar nelaimes gadījumu darbā un pensijas sakarā ar nelaimes gadījumu darbā, kā arī darba pensijas un bezdarbnieku pabalsti un, attiecībā uz Latvijas Republiku: slimības un maternitātes pabalsti, valsts pensijas, bezdarbnieku pabalsti, atļūdzības (pabalsti) sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kā arī apbedīšanas pabalsti;

- g) "veselības aprūpe" nozīmē, attiecībā uz Somijas Republiku: valsts veselības aprūpes sistēmas pakalpojumus un medicīnisko izdevumu atmaksāšanu, saskaņā ar likumu "Par apdrošināšanu slimības gadījumā" un, attiecībā uz Latvijas Republiku: valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu;
  - h) "vecāku pabalsti" nozīmē, attiecībā uz Somijas Republiku: maternitātes pabalstus, paternitātes pabalstus un vecāku pabalstus, kas noteikti likumā "Par apdrošināšanu slimības gadījumā" un, attiecībā uz Latvijas Republiku maternitātes pabalstus;
  - i) "ģimenes pabalsts" nozīmē, attiecībā uz Somijas Republiku: bērna pabalstus un vienreizēju pabalstu maternitātes gadījumā un, attiecībā uz Latvijas Republiku: bērna piedzimšanas pabalstu, bērna kopšanas pabalstu un ģimenes valsts pabalstu;
  - j) "apdrošināšanas periods" nozīmē nodarbinātības vai pašnodarbinātības, iemaksu veikšanas vai rezidences periodu, kas noteikts vai atzīts par apdrošināšanas periodu tiesību aktos, saskaņā ar kuriem šāds periods ir uzkrāts vai tiek uzskatīts par uzkrātu, vai jebkuru citu līdzīgu periodu - ciktāl tas ir atzīts par apdrošināšanas periodam pielīdzināmu Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktos;
  - k) "turpmākais periods" attiecībā uz Somijas Republiku nozīmē: periodu starp riska iestāšanos un pensijas vecuma sasniegšanu.
  - l) "rezidēt" nozīmē attiecībā uz Somijas Republiku: ka persona pastāvīgi dzīvo Somijas Republikā un ka tai ir dzīvesvieta Somijas Republikā, un, ka tā, galvenokārt, uzturas Somijas Republikā un, attiecībā uz Latvijas Republiku: ka personas dzīvesvieta ir Latvijas Republikas teritorijā, kā arī, ar to jāsaprot tādu personu dzīvošana Latvijas Republikā, kuras ir saņēmušas uzturēšanās atļaujas: tai skaitā pastāvīgās un termiņuzturēšanās atļaujas;
  - m) "nodarbinātība" nozīmē, attiecībā uz Somijas Republiku: darbību, uz kuras pamata persona tiek atzīta par nodarbinātu vai pašnodarbinātu, saskaņā ar tiesību aktiem, kuri attiecas uz darba pensiju shēmu, kā arī 25.panta sakarā, likumā "Par bezdarbnieku pabalstiem" noteiktu darbību un, attiecībā uz Latvijas Republiku: darbību, uz kuras pamata persona tiek atzīta par nodarbinātu vai pašnodarbinātu un, kuras laikā tiek veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas;
  - n) "ģimenes loceklis" nozīmē, attiecībā uz Somijas Republiku: laulāto un jebkuru bērnu vecumā līdz 18 gadiem, kā arī bērnus vecumā līdz 25 gadiem, kuri ir dienas nodaljas studenti vai studenti prakses laikā un, attiecībā uz Latvijas Republiku: laulāto vai jebkuru bērnu vecumā līdz 18 gadiem, kā arī bērnus vecumā līdz 24 gadiem, kuri ir dienas nodaljas studenti.
2. Citu šajā Līgumā lietoto vārdu un formulējumu nozīme atbilst attiecīgās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktos noteiktajai.
3. Jebkura šajā Līgumā izdarītā atsauce uz "pantu" jāsaprot kā atsauce uz šī Līguma pantu, un jebkura uz "punktu" izdarītā atsauce jāsaprot kā atsauce uz šī Līguma tā panta, kurā izdarīta atsauce, punktu.

2. pants

Piemērojamie tiesību akti

1. Šis Līgums attiecināms uz tiesību aktiem, kas regulē:
  - A. Attiecībā uz Somijas Republiku:
    - a) valsts veselības aprūpes sistēmas pakalpojumus;
    - b) apdrošināšanu slimības gadījumam, ieskaitot vecāku pabalstus ;
    - c) darba pensijas shēmu un nacionālās pensijas shēmu;
    - d) nelaimes gadījumu darbā un arodslimību apdrošināšanas shēmu;
    - e) bezdarbnieku pabalstus - atbilstoši likumam "Par bezdarbnieku pabalstiem";
    - f) pabalstus rehabilitācijai un Sociālās apdrošināšanas institūcijas organizētos rehabilitācijas pasākumus, - 7.-9. pantu piemērošanai;
    - g) invaliditātes pabalstus un bērna kopšanas pabalstus, kā arī pabalstus nodarbinātībai - 7.-9. pantu piemērošana;
    - h) bērna pabalstus un vienreizēju pabalstu maternitātes gadījumā, un
    - i) darba devēja sociālās apdrošināšanas iemaksas.
  - B. Attiecībā uz Latvijas Republiku:
    - a) valsts pensijas, ieskaitot vecuma pensijas, invaliditātes pensijas, apgādnieka zaudējuma pensijas un speciālās izdienas pensijas;
    - b) valsts sociālā nodrošinājuma pabalstus;
    - c) slimības un maternitātes pabalstus;
    - d) apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību ;
    - e) bezdarbnieka pabalstus ;
    - f) ģimenes pabalstus;
    - g) veselības aprūpi;
    - h) apbedīšanas pabalstus un
    - i) sociālās apdrošināšanas iemaksas.
2. Ja Līgumslēdzējas Puses nevienojas citādi, no jauna pieņemtie vai grozītie tiesību akti sociālās drošības jomā neietekmē šī Līguma piemērošanu.
3. Šim Līgumam stājoties spēkā, kompetentās pārvaldes iestādes paziņo viena otrai par saviem tiesību aktiem sociālās drošības jomās, kas minēti 1. punktā. Pēc tam katru gadu, pirms februāra mēneša beigām, kompetentās pārvaldes iestādes paziņo viena otrai par grozījumiem savos attiecīgajos tiesību aktos, kas līdz tam stājušies spēkā.
4. Šī Līguma piemērošanu neietekmē Līgumslēdzēju Pušu noslēgtie starptautiskie līgumi, vai tādi Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kas izsludināti starptautiska līguma piemērošanai.

3. pants

Personu ioks, uz kurām attiecināms šis Līgums

Šis Līgums attiecināms uz visām personām, uz kurām attiecas vai ir attiekušies 2.pantā minētie tiesību akti, kā arī uz šo personu ģimenes locekļiem un apgādnieku zaudējušām personām, ciktāl viņu tiesības ir iegūtas no šādām personām.

4. pants

Vienlīdzīga attieksme

1. Ievērojot 3.punktā 16.pantā noteiktos izņēmumus, sekojošām personām kamēr tās rezidē Līgumslēdzējas Puses teritorijā, ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā Līgumslēdzēju Pušu pilsoņiem saskaņā ar attiecīgās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem:
  - a) otras Līgumslēdzējas Puses pilsoņiem;
  - b) bēgļiem, kuri par tādiem atzīstami saskaņā ar 1951.gada 28.jūlija Konvenciju par bēgļu statusu un šīs Konvencijas 1967.gada 31.janvāra Protokolu;
  - c) to personu ģimenes locekļiem un apgādnieku zaudējušām personām, kuras minētas a) -b) apakšpunktos attiecībā uz tiesībām, kuras viņi iegūst no šādām personām.
2. Attiecībā uz Somijas Republiku 1.punkta noteikumi tiek piemēroti arī bezvalstniekiem, kuri par tādiem atzīstami saskaņā ar 1954.gada 28.septembra Konvenciju par bezvalstnieku statusu, ja viņi rezidē Līgumslēdzējas Puses teritorijā.
3. Štā panta noteikumi netiek attiecināti uz Latvijas Republikas likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 1.punkta piemērošanu.

5. pants

Pabalstu eksports

1. Ievērojot 3.punktā un 16.pantā noteiktos izņēmumus, pensijas un citi pabalsti pensiju shēmu ietvaros, kā arī pensijas un pabalsti naudas izteiksmē, kuri pienākas sakarā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām, netiek samazināti, mainīti, pārtraukti, vai izbeigti tā iemesla dēļ, ka persona rezidē otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā.
2. Ievērojot 3.punktā noteikto izņēmumu, iepriekšējā punktā minētās pensijas tiek izmaksātas otras Līgumslēdzējas Puses pilsoņiem, kuri dzīvo trešās valsts teritorijā atbilstoši tādiem pašiem nosacījumiem, kā tie, kuri saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem piemērojami attiecībā uz Līgumslēdzējas Puses pilsoņiem, kuri dzīvo kādās trešās valsts teritorijā.

3. I. un 2. punkta noteikumi nav attiecināmi uz Somijas pensijām bezdarba gadījumā, pensijām nepilnas slodzes gadījumā vai pensionāru dzīvokļu pabalstiem, kā arī Latvijas valsts sociālā nodrošinājuma pabalstiem.

II DAĻA

Noteikumi par piemērojamajiem tiesību aktiem

6. pants

Vispārīgie noteikumi

1. Ievērojot 2.punktā un 7.-9.pantos noteiktos izņēmumus, uz personu, kura ir nodarbināta Līgumslēdzējas Puses teritorijā, ir attiecināmi šīs Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, neatkarīgi no tā, kuras Līgumslēdzējas Puses teritorijā šī persona rezidē. Uz pārējām personām attiecināmi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kuras teritorijā tās rezidē.
2. Persona, kura rezidē vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā, un kura ir nodarbināta abu Līgumslēdzēju Pušu teritorijās, ir tiesīga saņemt pabalstus, kuri tiek piešķirti pamatojoties uz rezidenci, tikai saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kuras teritorijā tā dzīvo. Pabalsti, kuri tiek piešķirti pamatojoties uz nodarbinātību, nosakāmi saskaņā ar abu Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem.
3. Līgumslēdzējas Puses sniedz viena otrai informāciju par datumu, no kura uz personu tiek attiecināti Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

7. pants

Izņēmumi

1. Uz personu:
  - a) kuru nodarbina darba devējs, kura uzņēmējdarbība ir reģistrēta Līgumslēdzējas Puses teritorijā un
  - b) uz kuru attiecināmi šīs Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, un
  - c) kuru šis vai ar šo darba devēju saistīts darba devējs ir nosūtījis strādāt uz otras Līgumslēdzējas Puses teritoriju uz laika periodu, kas nepārsniedz trīs gadus: turpina attiekties iepriekšējās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, it kā šī persona rezidētu un būtu nodarbināta šīs Līgumslēdzējas Puses teritorijā.

2. Uz transporta uzņēmēj sabiedrības ceļojošo personālu, kas veic darbības abu Līgumslēdzēju Pušu teritorijās, attiecināmi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kuras teritorijā šī uzņēmēj sabiedrība ir reģistrēta.
3. a) Uz kuģa apkalpi attiecināmi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, zem kuras karoga tas brauc;
b) Ja kuģis, kas brauc zem Līgumslēdzējas Puses karoga, galvenokārt tiek iznomāts otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā kuģu kompānijai bez apkalpes, tad šī punkta a) apakšpunkta noteikumi attieksies tikai uz personu, kuru nodarbina kuģa īpašnieks vai darba devējs, kuru tas izmanto.
Uz personām, kuras nodarbina kuģniecības kompānija vai darba devējs, kuru šī kompānija izmanto, attiecināma tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kuras teritorijā reģistrēta kuģniecības kompānijas vai darba devēja, kuru tā izmanto, uzņēmējdarbība.
4. a) Uz Līgumslēdzējas Puses diplomātiskās pārstāvniecības vai konsulārā dienesta darbiniekiem, ja viņi ir šīs Līgumslēdzējas Puses pilsoņi, attiecināmi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kura tos ir nosūtījuši;
b) Uz Līgumslēdzējas Puses administratīvajiem un tehniskajiem darbiniekiem un diplomātisko pārstāvniecību apkalpojošo personālu, kā arī konsulāta darbiniekiem un apkalpojošo personālu, attiecināmi 6.panta 1.punkta noteikumi. Tomēr, viņi var izvēlēties, ka uz viņiem tiek attiecināti tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kuras diplomātiskā pārstāvniecība vai konsulārais dienests viņus nodarbina, ja viņi ir šīs Līgumslēdzējas Puses pilsoņi. Izvēle izdarāma 6 mēnešu laikā no šī Līguma spēkā stāšanās dienas vai no darba attiecību uzsākšanas dienas otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā;
c) Uz ierēdņiem un viņiem piešķirtajām personām vienlīdz attiecināmi a) apakšpunkta noteikumi.
5. Uz studentu, uz kuru pirms mācību uzsākšanas attiecās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti un kurš ir dienas nodaļas students vai ir mācību praksē otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, turpina attiekties iepriekšējās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, izņemot gadījumus, kad šī Līguma 6. pants nosaka citādi. Tomēr, attiecībā uz nelaiemes gadījumu darbā apdrošināšanu un arodslimību apdrošināšanu, uz studentu, kurš saistībā ar apmācību kursu iziet praksi Līgumslēdzējas Puses teritorijā, attiecināmi šīs Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

8. pants

Izņēmumi 6. - 7. pantos

1. Par izņēmumiem 6. līdz 7. pantā vienojas kompetentās pārvaldes iestādes vai to noteiktas institūcijas.
2. Izņemot gadījumus, kad pastāv īpaši iemesli citādi rīcībai, nekādi izņēmumi netiek pieļauti uz laika periodu, kas pārsniedz piecus gadus, ieskaitot to laika periodu, kurš noteikts 7. panta 1.punktā.

9. pants

6. - 8. panta attiecināšana uz ģimenes locekļiem

1. Uz ģimenes locekļiem, kuri ceļo kopā un kuriem ir kopīga mājsaimniecība ar 7.pantā 1.punktā minēto darba ņēmēju, ir attiecināmi tās pašas Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kas attiecināmi uz šo darba ņēmēju.
2. Uz ģimenes locekļiem, kuri ceļo kopā un kuriem ir kopīga mājsaimniecība ar 7. panta 4.punktā a) un c) apakšpunktos, kā arī 5. punktā minētu personu, ir attiecināmi tās pašas Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, kas attiecināmi uz iepriekšminēto personu.
3. Vienojoties par izņēmumiem saskaņā ar 8.pantu no 6. un 7. panta noteikumiem, uz personām, kuras ceļo kopā un kurām ir kopīga mājsaimniecība ar darba ņēmēju, ir attiecināmi tās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, attiecībā uz kuriem izdarīts izņēmums, izņemot gadījumus, kad šis Līgums paredz citus noteikumus attiecībā uz ģimenes locekļiem.
4. 1., 2. un 3. punkta noteikumi nav piemērojami, ja uz ģimenes locekli sakarā ar viņa paša nodarbinātību, attiecināmi otras Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

10. pants

Apdrošināšanas iemaksas

Jebkuras apdrošināšanas iemaksas, kas veicamas par nodarbinātu vai pašnodarbinātu personu, izdarāmas saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kas ir attiecināmi uz šādu personu saskaņā ar šo Līgumu un pamatojoties uz pašas personas nodarbinātību un sākot no pirmās nodarbinātības dienas. Apdrošināšanas iemaksas, kas saistītas ar šo darbu un tajā gūtajiem ienākumiem, nav jāveic saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem.

III DAĻA

Īpaši noteikumi dažādlem pabalstu veidiem

Slimības pabaisti, vecāku pabaisti un veselības aprūpe

11. pants

Apdrošināšanas periodu un periodu, kuru laikā pastāvēja tiesības uz pabalstu saņemšanu, ieskaitīšana

1. Nosakot tiesību uz slimības vai vecāku pabalstiem, ir jāieskaita nepieciešamajā apjomā otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā uzkrātie apdrošināšanas periodi un periodi, kuru laikā pastāvējušas tiesības uz pabalstiem, nodrošinot, ka tie nepārklājas.
2. Piemērojot 1. punktu, ir jāievēro prasība, ka persona ir uzkrājusi vismaz 4 nedēļas ilgu apdrošināšanas periodu saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem tieši pirms slimības pabalsta perioda vai vecāku pabalsta perioda pirmās dienas saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem.

12.pants

Veselības aprūpes nodrošināšana

1. Ja personai, kura dzīvo vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā, ir nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība pagaidu uzturēšanās laikā otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, personai ir tiesības saņemt šādu medicīnisko aprūpi saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz šīs otras Līgumslēdzējas Puses rezidentiem.
2. Izņemot akūtas situācijas, 1.punkta noteikumi neattiecas uz protēžu, palīgierīču vai citu būtisku pabalstu attiecībā uz medicīnisku aprūpi nodrošināšanu, kas norādīta Administrāciju sadarbības kārtības dokumentā, kas minēts 27.pantā.
3. Uz personām, kuras dodas uz otras Līgumslēdzējas Puses teritoriju, lai ārstētos, nav attiecināmi 1.punkta noteikumi.
4. Persona, kura rezidē Līgumslēdzējas Puses teritorijā, un uz kuru, saskaņā ar 6.panta noteikumiem, ir attiecināmi otras Līgumslēdzējas Puses tiesību akti, ir tiesīga saņemt medicīnisko aprūpi tās Līgumslēdzējas Puses teritorijā, kurā tā rezidē.
5. Personai, kura saņem pensiju saskaņā ar vienas Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, ir tiesības uz medicīnisku aprūpi tās Līgumslēdzējas Puses teritorijā, kurā tā rezidē.

13.pants

Ārvalstu diplomātiskās pārstāvniecībās un konsulāros dienestos nodarbināto un viņu ģimenes locekļu, kā arī citu noteiktu kategoriju personu tiesības uz veselības aprūpi

1. 12.panta 1.un 2.punkta noteikumi vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā ir attiecināmi uz otras Līgumslēdzējas Puses diplomātiskās pārstāvniecības vai konsulārā dienesta personāla darbiniekiem, tāpat kā uz viņu ģimenes locekļiem, kas dzīvo tajā pašā māsaimniecībā.
2. Līgumslēdzējas Puses diplomātiskā pārstāvniecība vai konsulārais dienests, kas minēti iepriekšējā punktā, var vienoties ar otras Līgumslēdzējas Puses medicīniskās aprūpes institūciju par plašāku pakalpojumu apjomu attiecībā uz veselības aprūpi.
3. 12. panta 1. un 2.punkta noteikumi piemērojami arī personām, uz kurām, pamatojoties uz 7. - 9.panta noteikumiem, ir attiecināmi otras Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

14.pants

Līgumslēdzēju Pušu savstarpējie norēķini par veselības aprūpi

Norēķini starp Līgumslēdzējām Pusēm par veselības aprūpes pakalpojumu izmaksām, kas sniegti saskaņā ar 12.panta 1. un 2.punktu un 13.panta 1. un 3. punktu, ir jāveic atbilstoši Administrāciju sadarbības dokumentam, uz kuru atsaucas 27.pants.

Vecuma, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pensijas

15.pants

Pensiju piešķiršana

Piešķirot pensijas saskaņā ar šo Līgumu, Līgumslēdzēju Pušu kompetentās institūcijas piemēro savus attiecīgos tiesību aktus.

16.pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz Somijas nacionālās pensijas shēmu

1. Neskatoties uz 4. pantu un 5. panta 1. un 2. punktu, tiesības uz pensijas saņemšanu un pensijas izmaksas kārtību, saskaņā ar tiesību aktiem, kas attiecas uz nacionālo pensiju un apgādnieka zaudējuma pensiju, tiek noteiktas saskaņā ar šo pantu.
2. Līgumslēdzējas Puses pilsonim, kurš rezidē Līgumslēdzējas Puses teritorijā, ir tiesības uz:
  - a) vecuma pensiju, ja viņš pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas nodzīvojis Somijas Republikā vismaz 3 gadus nepārtraukti;
  - b) atrašņnes vai atrašņnes pensiju, ja viņš un miruši persona ir bijuši Līgumslēdzējas Puses pilsoņi, kurš savas nāves brīdī dzīvoja Līgumslēdzējas Puses teritorijā un, ja pieprasītais un tagad miruši persona ir pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas nodzīvojuši Somijas Republikā vismaz 3 gadus nepārtraukti;
  - c) bāreņa pensiju, ja miruši persona bija Līgumslēdzējas Puses pilsonis, kurš savas nāves brīdī dzīvoja Līgumslēdzējas Puses teritorijā un, ja tagad miruši persona ir pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas nodzīvojuši Somijas Republikā vismaz 3 gadus nepārtraukti.

17.pants

Īpaši noteikumi, kuri piemērojami attiecībā uz Somijas darba pensiju shēmu

1. Ja tiesības uz pensiju nosaka apdrošināšanas periodu uzkrāšana, tad apdrošināšanas periodi, kas uz personas nodarbinātības pamata ir uzkrāti Latvijas Republikā, par šo periodu ir jāieskaita nepieciešamajā apjomā.
2. Tiesību iegūšanai uz pensiju, kas pamatojas uz turpmāko periodu, personai jābūt iesaistītai Somijas Republikas darba pensijas shēmā vismaz 12 kalendāros mēnešus laika periodā, ko sastāda gads, kura laikā materializējies risks, un desmit kalendāros gadus iepriekšējā periodā.
3. Ja persona neizpilda 5 gadu rezidences prasību, kas, saskaņā ar Somijas Republikas darba pensiju tiesību aktiem, nepieciešama pensijas piešķiršanai pamatojoties uz turpmāko periodu, tad jāieskaita uz pašas personas nodarbinātības pamata Latvijas Republikā uzkrātie apdrošināšanas periodi, ja tie nepārklājas.

18.pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz Latvijas valsts pensiju shēmu

1. Tiesību noteikšanai uz pensiju saskaņā ar Latvijas valsts pensiju shēmu ir jāieskaita apdrošināšanas periodi, kas ir uzkrāti saskaņā ar Somijas Republikas darba pensiju shēmu, ja šie periodi nepārklājas.
2. Ja personai saskaņā ar 1.punktu rodas tiesības uz pensiju tikai Latvijas Republikā un pensijas apmērs nesasniedz minimālās pensijas apmēru, pensijas apmēru jāpalielina līdz minimālajam pensijas apmēram saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem, paredzot, ka persona ir bijusi iesaistīta Latvijas valsts pensiju shēmā vismaz 12 kalendāros mēnešus. Šādas pensijas apmēru pārskata pēc tam, kad otra Līgumslēdzēja Puse ir piešķirusi pensiju.
3. Lai rastos tiesības uz invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma pensiju, personai ir jābūt iesaistītai Latvijas valsts pensiju shēmā vismaz 12 kalendāros mēnešus.

19.pants

Īpaši noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz Latvijas valsts sociālā nodrošinājuma pabalstiem

Tiesību noteikšanai uz Latvijas valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, ir jāieskaita rezidences periodi, kuri ir uzkrāti Somijas Republikā paredzot, ka persona pirms pabalsta pieprasīšanas ir nodzīvojusi Latvijas Republikā vismaz pēdējos 12 mēnešus nepārtraukti vai, ja mirušais apgādnieks pirms savas nāves ir nodzīvojis Latvijas Republikā pēdējos 12 mēnešus nepārtraukti.

Arodslimības un nelaimes gadījumi darbā

20.pants

Piemērojamie tiesību akti

Tiesības uz pabalstiem sakarā ar nelaimes gadījumu darbā un arodslimību nosaka saskaņā ar tiesību aktiem, kas tika attiecināti uz pabalsta saņēmēju nelaimes gadījuma brīdī, kā paredzēts 6. – 8. pantā.

21.pants

Arodslimības

1. Ja persona, kura ir saslimusi ar arodslimību, saskaņā ar abu Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem, ir veikusi darbības, kas varēja izraisīt šo arodslimību, pabalsti, kurus var pieprasīt minētā persona vai tās apgādnieku zaudējušie, piešķirami vienīgi saskaņā ar pēdējās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem.
2. Tomēr, ja saskaņā ar šīs pēdējās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem personai nav tiesību saņemt pabalstu, šīs Puses institūcija nosūta pieprasījumu pirmās Līgumslēdzējas Puses institūcijai, kas izskata lietu saskaņā ar tās tiesību aktiem.

22.pants

Invaliditātes pakāpe

Ja vienas Līgumslēdzējas Puses tiesību akti tieši vai netieši nosaka, ka nosakot invaliditātes pakāpi tiek ņemti vērā iepriekšējie nelaimes gadījumi darbā vai arodslimības, šīs Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija ņem vērā iepriekšējos nelaimes gadījumus darbā vai pārciestās arodslimības saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem tā, it kā būtu piemēroti pirmās Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

23.pants

Arodslimības saasināšanās

Arodslimības, par kuru persona ir saņēmusi vai saņem pabalstu saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, saasināšanās gadījumā ir jāpiemēro sekojoši noteikumi:

- a) ja attiecīgā persona pabalsta saņemšanas laikā saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem nav bijusi nodarbināta profesijā, kas varētu izraisīt vai saasināt attiecīgo slimību, pirmās Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija sedz ar pabalstu izmaksu saistītos izdevumus saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, ņemot vērā slimības saasināšanos;
- b) ja attiecīgā persona pabalsta saņemšanas laikā ir veikusi šādas darbības saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, pirmās Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija sedz ar pabalstu izmaksu saistītos izdevumus saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, neņemot vērā slimības saasināšanos. Otras Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija piešķir attiecīgai personai papildus piemaksu, kuras apmērs ir vienāds ar starpību starp pabalsta apmēru pēc slimības saasināšanās un pabalsta apmēru, kāds tiktu izmaksāts pirms saasināšanās saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, tā, it kā attiecīgā slimība būtu iestājusies saskaņā ar šīs Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem.

24.pants

Veselības aprūpe

1. Ja personai, kura ir apdrošināta saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, ir nepieciešama veselības aprūpe sakarā ar otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā gūtā nelaimes gadījuma darbā vai arodslimības sekām, šādu aprūpi nodrošina šīs (otras) Līgumslēdzējas Puses institūcija.
2. Šī panta 1. punktā noteiktās nepieciešamās aprūpes izmaksas sedz apdrošināšanas institūcija, kura nodrošina šo aprūpi.

Bezdarbnieka pabalsti

25.pants

Apdrošināšanas periodu un periodu, kuros rodas tiesības uz pabalstu saņemšanu, ieskaitīšana

1. Nosakot tiesības uz bezdarbnieka pabalstu nepieciešamā apjomā ir jāieskaita nodarbinātības periodi, kas uzkrāti otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā, nodrošinot, ka tie nepārklājas. Šajā gadījumā tomēr tiek pieņemts, ka attiecīgā persona saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem pirms pieprasījuma iesniegšanas pabalsta saņemšanai aktiem, ir bijusi nodarbināta šīs Līgumslēdzējas Puses teritorijā vismaz četras nedēļas tieši pirms nodarbinātība tika pārtraukta, vai, nodarbinātību bija plānots turpināt vismaz četras nedēļas, bet tā tika pārtraukta pirms šī perioda beigām, kam par iemeslu nav bijusi nodarbinātās personas neatbilstoša rīcība.
2. Jebkurš periods, kura laikā rodas tiesības uz pabalstu saskaņā ar Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem vai 1. punktu, tiek saīsināts ņemot vērā tos bezdarba periodus, par kuriem otras Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija ir izmaksājusi bezdarbnieka pabalstus.

Ģimenes pabalsti

26.pants

Pabalstu izmaksa

1. Bērna pabalsti un Latvijas Republikā ģimenes valsts pabalsti un bērna kopšanas pabalsti tiek maksāti saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kas attiecināmi uz bērnu mēneša pirmajā datumā.

2. Ja pabalstus, kas minēti 1.punktā sakarā ar šī Līguma piemērošanu vai Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem ir jāmaksā abām Līgumslēdzējām Pusēm, tie tiek maksāti tikai saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem; kurā bērns faktiski dzīvo.
3. Vienreizējs pabalsts maternitātes gadījumā un bērna piedzimšanas pabalsts tiek izmaksāts saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kas attiecināmi uz māti bērna piedzimšanas brīdī vai kuri attiecināmi uz adoptētāju bērna adopcijas brīdī.

IV DAĻA

Dažādi noteikumi

27.pants

Administrāciju sadarbības kārtība un informācijas apmaiņa

Kompetentās pārvaldes iestādes:

- a) vienojas par šī Līguma piemērošanas procedūru ar Administrāciju sadarbības kārtības palīdzību;
- b) apmainās ar informāciju, kas attiecas uz pasākumiem, kas veikti, lai piemērotu Līgumu;
- c) apmainās ar informāciju, kas attiecas uz visām izmaiņām attiecīgajos tiesību aktos, kuras var ietekmēt šī Līguma piemērošanu;
- d) nosaka sadarbības institūcijas, lai sekmētu un paātrinātu Līguma piemērošanu.

28.pants

Administrāciju savstarpējā palīdzība

Līgumslēdzēju Pušu kompetentās pārvaldes iestādes un institūcijas sniedz viena otrai nepieciešamo palīdzību šī Līguma piemērošanā tā, it kā tās piemērotu savus tiesību aktus. Šī administrāciju savstarpējā palīdzība tiek sniegta bez maksas, izņemot tos gadījumus, kad kompetentās pārvaldes iestādes vienojas par savstarpējiem norēķiniem attiecībā uz noteiktām izmaksām.

29.pants

Datu aizsardzība

Jebkuri dati attiecībā uz privātu personu, kurus šī Līguma piemērošanas gaitā viena Līgumslēdzēja Puse nodod otrai, ir konfidenciāli un tiek izmantoti vienīgi šī Līguma un tiesību aktu, uz kuriem tas attiecināms, piemērošanai.

30. pants

Medicīniskās pārbaudes

1. Ja persona, kura atrodas Līgumslēdzējas Puses teritorijā, pieprasa vai saņem pabalstu atbilstoši otras Puses tiesību aktiem un ir nepieciešama papildus medicīniska pārbaude, tad pirmās Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija organizē šādu medicīnisku pārbaudi saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses kompetentās institūcijas lūgumu. Šādas pārbaudes izmaksas sedz šīs (otras) Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija.
2. Somijas Republikas kompetentās pārvaldes iestādes noteikta institūcija, kura saskaņā ar Latvijas Republikas kompetentās pārvaldes iestādes lūgumu veic medicīnisko pārbaudi, tiek pielīdzināta veselības un darb spēju komisijai invaliditātes noteikšanai saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem.

31.pants

Neaplikšana ar nodevām un maksājumu atlaides

1. Ja Līgumslēdzējas Puses tiesību akti paredz, ka ikkatrs pieprasījums vai dokuments pilnībā vai daļēji ir atbrīvojams no nodokļiem, zīmognodevām, tiesas procesu nodevas vai reģistrācijas maksas, ciktāl tās ir attiecināmas uz attiecīgās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktu piemērošanu, atbrīvojums attiecināms arī uz pieprasījumiem un dokumentiem, kas tiek iesniegti saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem vai šo Līgumu.
2. Dokumenti un apliecības, kas tiek iesniegti šī Līguma piemērošanas nolūkiem, tiek atbrīvoti no prasības pēc to apliecināšanas diplomātiskās vai konsulārās iestādēs.

32.pants

Pieprasījumu iesniegšana

1. Pieprasījumi, paziņojumi un prasības, kas iesniegti vienas Līgumslēdzējas Puses kompetentai institūcijai, uzskatāmi par tajā pašā datumā iesniegtiem otras Līgumslēdzējas Puses kompetentai institūcijai.
2. Pieprasījums pēc pabalsta, kurš maksājams saskaņā ar vienas Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, uzskatāms par pieprasījumu pēc attiecīgā pabalsta, kas maksājams saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, ja attiecīgā persona sešu mēnešu laikā no pieprasījuma iesniegšanas dienas saskaņā ar pirmās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem iesniedz pieprasījumu attiecīgā pabalsta saņemšanai arī saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem.
3. Ja, saskaņā ar Somijas Republikas tiesību aktiem, ir maksājama papildus summa sakarā ar nokavējumu pensijas vai cita pabalsta pieprasījuma izskatīšanā, tad, tiesību aktu noteikumu piemērošanas nolūkā šādas papildus summas noteikšanai, par pieprasījuma iesniegšanas dienu tiks uzskatīta diena, kad pieprasījumu ar nepieciešamajiem klātpievienotajiem dokumentiem saņēmusi Somijas Republikas kompetentā institūcija.

33.pants

Lēmumu izpilde

1. Vienas Līgumslēdzējas Puses tiesu varas lēmumu, kā arī izpildu dokumentu, kuru izdevusi vienas Līgumslēdzējas Puses pārvaldes iestāde vai institūcija attiecībā uz sociālās apdrošināšanas iemaksām un citām prasībām, tiek atzīti un realizēti otras Līgumslēdzējas Puses teritorijā.
2. Atzīšanu vai realizēšanu var atteikt tikai tad, ja tā ir nesavienojama ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību principiem, kurā šāda izpilde un realizēšana tiek pieprasīta.
3. Izpildes procedūrai ir jābūt saskaņā ar tās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, kur tā notiek. Lēmumam vai dokumentam ir jāpievieno izziņa, norādot izpildes pamatojumu - pantu, pēc kura piespriesta realizācija.
4. Nokavētām apdrošināšanas iemaksām otras Līgumslēdzējas Puses institūcijai jebkurā izpildes procedūrā un bankrota procedūrā vai piespiedu norēķināšanās gadījumā Līgumslēdzējas Puses teritorijā tiek piemērota tāda pati kārtība kā tāda pat veida prasībām šīs Līgumslēdzējas Puses teritorijā.

34.pants

Prasības pēc atlīdzināšanas

1. Ja Līgumslēdzējas Puses institūcija ir samaksājusi pabalstu, kura apmērs pārsniedz to, kāds šim pabalsta saņēmējam pienākas, institūcija piemērojamo tiesību aktu ietvaros un termiņos var prasīt otras Līgumslēdzējas Puses institūcijai, kas izmaksā pabalstus šim pabalsta saņēmējam, ieturēt summu, kas ir vienāda ar pārmaksātās summas apmēru, no jebkura pabalsta, kuru pēdējā institūcija izmaksā pabalsta saņēmējam.
2. Ja Līgumslēdzējas Puses institūcija ir veikusi avansa maksājumus par periodu, kura laikā pabalsta saņēmējs ir bijis tiesīgs uz tādiem pat pabalstiem saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, institūcija var prasīt šīs otras Līgumslēdzējas Puses institūcijai ieturēt summu, kura ir vienāda ar izmaksātā avansa apmēru, no jebkura pabalsta, kuru pēdējai institūcijai jāizmaksā šai personai par to pašu laika periodu.
3. Ja persona ir saņēmusi sociālo palīdzību Līgumslēdzējas Puses teritorijā par laika periodu, kurā tai ir bijušas tiesības uz pabalstiem saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, institūcija, kura ir nodrošinājusi šo sociālo palīdzību, ja tā ir tiesīga pieprasīt pabalstu maksājumu atlīdzināšanu pabalsta saņēmējam, var prasīt otras Līgumslēdzējas Puses institūcijai ieturēt summu, kas vienāda ar sniegtās sociālās palīdzības izmaksām, no jebkura pabalsta, kurš pēdējai institūcijai ir jāizmaksā šādai personai.
4. Institūcija ietur jebkuru summu, kas vienāda ar pārmaksāto summu, izmaksāto avansa apmēru vai sniegto sociālo palīdzību, kas minēta iepriekšējos punktos saskaņā ar piemērojamo tiesību aktu kompetenci un termiņiem. Institūcija pārskaita ieturēto summu otras Līgumslēdzējas Puses institūcijai, kura to pieprasa.

35.pants

Valodas, kas izmantojamas Līguma piemērošanai

1. Līgumslēdzēju Pušu kompetentās pārvaldes iestādes, institūcijas un sadarbības institūcijas piemērojot šo Līgumu, var lietot Līgumslēdzēju Pušu oficiālās valsts valodas vai angļu valodu, kā noteikts Administrāciju sadarbības kārtības dokumentā, kas minēts 27. pantā.
2. Pieprasījumi, apliecības, prasības un citi dokumenti, kas iesniedzami Līgumslēdzējas Puses valsts pārvaldes institūcijai vai institūcijai šī Līguma piemērošanas nolūkā, nevar tikt noraidīti pamatojoties uz to, ka tie sastādīti otras Līgumslēdzējas Puses oficiālajā valodā vai angļu valodā.

36.pants

Valūta un maksājumu kārtība

1. Jebkura pabalsta izmaksa saskaņā ar šo Līgumu var tikt veikta tās Līgumslēdzējas Puses nacionālajā valūtā, kuras kompetentā institūcija veic šo izmaksu.
2. Ja jebkura no Līgumslēdzējām Pusēm pieņem normas, kas ierobežo valūtu apmaiņu vai eksportu, abu Līgumslēdzēju Pušu valdībām ir nekavējoties jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu izmaksājamo summu pārveidumus saskaņā ar šo Līgumu.
3. Ja persona vienas Līgumslēdzējas Puses teritorijā saņem pabalstu saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, izmaksa tiek veikta saskaņā ar jebkuru kārtību, kuru pēdējās Līgumslēdzējas Puses kompetentā institūcija uzskata par atbilstošu.

37.pants

Strīdu izšķiršana

1. Kompetentas pārvaldes iestādes, veicot savstarpējas konsultācijas, piedāvā risinājumu jebkurai strīdam, kas rodas starp Līgumslēdzējām Pusēm attiecībā uz šī Līguma interpretāciju vai piemērošanu.
2. Ja vienošanās netiek panākta saskaņā ar 1.punktu, Līgumslēdzēja Puse var iesniegt prasību strīda izšķiršanai šķīrējtiesā, par kuras sastāvu un procedūru vienojas Līgumslēdzējas Puses. Šķīrējtiesas lēmumi ir saistoši un galīgi.

V DAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

38.pants

Šī Līguma piemērošana attiecībā uz iepriekšējiem periodiem (kas uzkrāti) pirms tā stāšanās spēkā

1. Šis Līgums nerada tiesības saņemt pabalstu par jebkuru periodu pirms šī Līguma stāšanās spēkā.
2. Nosakot tiesības uz pabalstiem saskaņā ar šo Līgumu tiek ieskaitīts jebkurš apdrošināšanas un tiesību uz pabalstu saņemšanu periods, kas ir uzkrāts pirms šī Līguma stāšanās spēkā.

3. Šo Līgumu var piemērot pat attiecībā uz tiem riska gadījumiem, kas iestājušies pirms šī Līguma stāšanās spēkā.
4. Pabalsti, kas ir piešķirti pirms šī Līguma stāšanās spēkā, saņemot pabalsta saņēmēja iesniegumu, var likt noteikti saskaņā ar šī Līguma noteikumiem. Šāda pārskatīšana nedrīkst samazināt pabalsta apmēru.
5. Ja persona ir ieguvusi tiesības saņemt pensiju pamatojoties uz rezidences prasībām saskaņā ar vienas Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem par laika periodu pirms šī Līguma stāšanās spēkā, un tā ir ieguvusi tiesības uz pensiju uz nodarbinātības pamata saskaņā ar otras Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem par šo pašu periodu, tad pensiju nosaka tikai atbilstoši pēdējās Līgumslēdzējas Puses tiesību aktiem, it kā šī persona rezidētu tās teritorijā.
6. Ja 7.panta 1.punkta noteikumi tiek attiecināti uz personu, kura ir nosūtīta strādāt Līgumslēdzējas Puses teritorijā pirms šī Līguma stāšanās spēkā, tad nodarbinātība, kas minēta šajos noteikumos, tiek uzskatīta par sākušos ar Līguma stāšanās spēkā brīdi, ja uz šo personu nodarbinātības laikā ir bijušas attiecinātas visas sociālās drošības tiesību aktos noteiktās jomas, ko piemēro minētā Līgumslēdzējas Puse.
7. Ja pirms šī Līguma stāšanās spēkā Līgumslēdzējas Puses pārvaldes iestāde vai institūcija ir pieņēmusi lēmumu par sociālās drošības tiesību aktu piemērošanu attiecībā uz personu, kura minēta iepriekšējā punktā, tad uz šo personu saskaņā ar šo lēmumu turpina attiekties Līgumslēdzējas Puses tiesību akti nepiemērojot Administrāciju sadarbības kārtībā noteikto procedūru, ja šī lēmuma darbība nepārsniedz trīs gadus pēc Līguma stāšanās spēkā.
8. 7.panta 5.punkts ir piemērojams arī studentam, kurš uzsācis mācības Līgumslēdzējas Puses teritorijā pirms šī Līguma stāšanās spēkā, ja uz šo studentu tieši pirms mācību uzsākšanas tika attiecināta otras Līgumslēdzējas Puses tiesību akti.

39.pants

Līguma spēkā esamība un denonsēšana

1. Šis Līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku.
2. Līgumslēdzējas Puses var denonsēt šo Līgumu jebkurā brīdī. Šāda denonsēšana stājas spēkā sešus mēnešus pēc datuma, kad par to ir paziņots otrai Līgumslēdzējai Pusei ar diplomātisko kanālu starpniecību.
3. Ja šis Līgums tiek pārtraukts, jebkuras tiesības uz pabalstu saņemšanu, kas ir iegūtas saskaņā ar šo Līgumu, tiek saglabātas.

40.pants

Līguma stāšanās spēkā

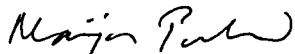
Šis Līgums stājas spēkā sākot ar otrā mēneša pirmo dienu, kurš sekos pēc mēneša, kurā Līgumslēdzējas Puses pa diplomātiskiem kanāliem ir paziņojušas viena otrai, ka tās ir izpildījušas visas konstitucionālās prasības, kuras nepieciešamas, lai šis Līgums stātos spēkā.

Attiecīgi pilnvarotas personas, apliecinot augstākminēto, paraksta šo Līgumu.

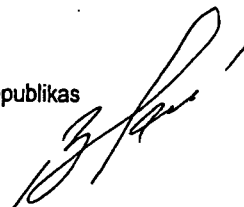
Līgums ir noslēgts 1999.gada 11. maijā HelSinkos divos oriģināleksemplāros, katrs somu, latviešu un angļu valodās, kuri visi uzskatāmi par vienlīdz autentiskiem.

Līguma teksta atšķirīgu interpretāciju gadījumā par noteicošo uzskatāms teksts angļu valodā.

Somijas Republikas
vārdā

Latvijas Republikas
vārdā

[TRANSLATION -- TRADUCTION]

ACCORD DE SÉCURITÉ SOCIALE ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LA RÉPUBLIQUE DE LETTONIE

La République de Finlande et la République de Lettonie,

Désireuses de développer leur étroite coopération dans le domaine de la sécurité sociale et de coordonner les droits en matière de sécurité sociale des personnes qui se rendent du territoire de la République de Finlande en territoire de la République de Lettonie, sont convenues de ce qui suit :

TITRE 1. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article premier. Définitions

1. Aux fins du présent Accord, on entend par :

- a) " Partie contractante " la République de Finlande ou la République de Lettonie;
- b) " Législation ", les lois, décrets, règlements et autres dispositions s'appliquant aux programmes de sécurité sociale des Parties contractantes visées à l'Article 2;
- c) " Autorité compétente ", en ce qui concerne la République de Finlande, le Ministère des affaires sociales et de la santé, et en ce qui concerne la République de Lettonie, le Ministère des affaires sociales;
- d) " Institution ", l'autorité, l'institution ou l'instrument chargé d'appliquer la législation visée à l'Article 2;
- e) " Institution compétente ", l'institution chargée de fournir les prestations en vertu des lois applicables;
- f) " Prestation ", tout paiement en espèces ou toute autre prestation exigée par la législation comme prévu à l'Article 2; les prestations au titre d'un emploi visées au paragraphe 2 de l'Article 6 sont, en ce qui concerne la République de Finlande les allocations pour maladie et les allocations pour enfants à charge fondées sur le salaire, les prestations au titre de l'assurance contre les accidents de travail et le paiement de pensions dans le cadre des accidents de travail ainsi que les pensions de retraite et les allocations de chômage et, en ce qui concerne la République de Lettonie, les allocations au titre de l'assurance maladie et maternité, les pensions d'état, les allocations de chômage, les prestations pour accidents de travail et maladies professionnelles ainsi que le paiement de capital-décès;
- g) " Prestations au titre de l'assurance maladie ", en ce qui concerne la République de Finlande, les services de soins de santé et le remboursement des dépenses médicales en vertu de la Loi sur l'assurance maladie et, en ce qui concerne la République de Lettonie, les prestations pour services de soins de santé garantis par l'état;
- h) " Allocations pour enfants à charge ", en ce qui concerne la République de Finlande, les allocations de maternité, paternité et pour enfants à charge prévues par la Loi sur l'assurance maladie et, en ce qui concerne la République de Lettonie, les allocations de maternité;

i) " Allocations familiales ", en ce qui concerne la République de Finlande, les allocations pour enfants à charge et les allocations de maternité et, en ce qui concerne la République de Lettonie, les allocations de maternité, les prestations pour enfants et les allocations familiales versées par l'État;

j) " Période d'assurance ", les périodes d'emploi ou d'emploi indépendant, de cotisations ou de résidence définies ou admises comme périodes d'assurance par la législation sous le régime de laquelle elles ont été accomplies, ou censées avoir été accomplies et les périodes qui y sont assimilées et reconnues par la législation d'une Partie contractante comme équivalent à une période d'assurance;

k) " Période future ", en ce qui concerne la République de Finlande, la période entre l'éventualité et l'âge de la retraite;

l) " Résident ", en ce qui concerne la République de Finlande, toute personne qui a statut de résident permanent, dont le lieu de résidence est en Finlande et qui séjourne principalement en Finlande et, en ce qui concerne la République de Lettonie, toute personne dont le lieu de résidence est situé sur le territoire de la République de Lettonie, y compris les personnes détenant un permis de résidence temporaire ou permanent les autorisant à séjourner sur le territoire de la République de Lettonie;

m) " Emploi ", en ce qui concerne la République de Finlande, une activité permettant de considérer une personne comme exerçant une activité salariée ou un emploi indépendant en vertu de la législation concernant le régime de retraite des salariés et, aux fins de l'Article 25, une activité régie par la Loi sur les allocations de chômage et, en ce qui concerne la République de Lettonie, une activité sur la base de laquelle une personne est considérée comme exerçant une activité salariée ou indépendante pendant que les versements sont effectués à la caisse de sécurité sociale;

n) " Membre de la famille ", en ce qui concerne la République de Finlande, le conjoint et les enfants de moins de 18 ans ainsi que les enfants de moins de 25 ans qui font des études à temps complet ou qui reçoivent une formation professionnelle et, en ce qui concerne la République de Lettonie, le conjoint et les enfants de moins de 18 ans ainsi que les enfants de moins de 24 ans qui font des études à temps complet.

2. Tous autres termes et expressions utilisés dans le présent Accord ont le sens qui leur est attribué respectivement par la législation en vigueur des Parties contractantes.

3. Toute référence dans le présent Accord à un " Article " désigne un Article du présent Accord, et toute référence à un " paragraphe " désigne un paragraphe de l'Article dans lequel la référence est effectuée.

Article 2. Législation applicable

1. L'application de l'Accord est régie par la législation en vigueur concernant :

A. Pour la République de Finlande :

a) Les services de soins de santé publique;

b) L'assurance maladie, y compris les allocations pour enfants à charge;

c) Le régime des pensions des salariés et la Caisse nationale des retraites;

- d) L'assurance accident et maladies professionnelles;
- e) L'assurance chômage en vertu de la Loi sur les allocations de chômage;
- f) Le fonds de réhabilitation et la réhabilitation prévus par l'Institution des assurances sociales pour autant que les Articles 7 à 9 s'appliquent;
- g) Les prestations d'invalidité, l'aide à l'enfance et le soutien à la main-d'oeuvre, pour autant que l'application des Articles 7 à 9 soient prévue;
- h) Les allocations pour enfants à charge et les prestations de maternité, et
- i) Les cotisations de l'employeur à la sécurité sociale.

B. Pour la République de Lettonie :

- a) Le régime des pensions de l'État y compris le droit à la retraite, les prestations d'invalidité, la retraite aux survivants et les retraites spéciales de services;
- b) Les prestations de sécurité sociale de l'État;
- c) Les allocations de maladie et de maternité;
- d) L'assurance pour les accidents de travail et les maladies professionnelles;
- e) L'assurance chômage;
- f) Les prestations familiales;
- g) Les soins médicaux;
- h) Les indemnisations de décès, et
- i) Les contributions à la sécurité sociale.

2. À moins que les Parties contractantes n'en conviennent autrement, le présent Accord s'applique également aux lois futures qui codifient, remplacent, amendent ou complètent la législation visée au paragraphe 1.

3. À l'entrée en vigueur du présent Accord, les autorités compétentes se communiquent mutuellement leur législation dans les domaines de sécurité sociale visés au paragraphe 1. Par la suite et chaque année avant la fin du mois de février, les autorités compétentes se communiquent les modifications apportées à leurs législations respectives qui sont entrées en vigueur dans l'intervalle.

4. L'application du présent Accord n'est pas affectée par les accords internationaux conclus par les Parties contractantes ni par toute législation d'une Partie contractante qui a été promulguée en vue de la mise en oeuvre d'un accord international.

Article 3. Personnes auxquelles s'applique le présent Accord

Le présent Accord s'applique à toutes les personnes qui sont ou ont été assujetties à la législation visée à l'Article 2, ainsi qu'aux personnes à leur charge et à leurs survivants dans la mesure où ils sont leurs ayants droit.

Article 4. Égalité de traitement

1. Sous réserve du paragraphe 3 et de l'Article 16, les personnes ci-après, pendant leur résidence sur le territoire d'une Partie contractante, jouissent des mêmes droits et sont as-

sujetties aux mêmes obligations que les ressortissants de ladite Partie contractante en vertu de la législation en vigueur dans ladite Partie contractante :

- a) Les ressortissants de l'autre Partie contractante;
- b) Les réfugiés, visés dans la Convention relative au Statut des réfugiés en date du 28 juillet 1951 et dans le Protocole à ladite Convention en date du 31 janvier 1967;
- c) Les membres de la famille et les survivants des personnes mentionnées aux paragraphes a) et b) En ce qui concerne les droits qu'ils détiennent desdites personnes.

2. Les dispositions du paragraphe 1, en ce qui concerne la République de Finlande, s'appliquent également aux apatrides visés dans la Convention relative au Statut des apatrides en date du 28 septembre 1954, à condition qu'ils résident sur le territoire d'une Partie contractante.

3. Le présent Article ne s'applique pas à la mise en oeuvre du paragraphe 1 des dispositions provisoires de la Loi de la République de Lettonie sur les pensions d'État.

Article 5. Exportation des prestations

1. Sous réserve du paragraphe 3 et de l'Article 16, les pensions et autres prestations en vertu des régimes de retraite ainsi que les pensions et les prestations en espèces au titre d'accidents du travail et de maladies professionnelles ne seront pas réduites, modifiées, suspendues ou supprimées lorsque le bénéficiaire réside sur le territoire de l'autre Partie contractante.

2. Sous réserve du paragraphe 3, les prestations visées au paragraphe précédent seront versées aux ressortissants de l'autre Partie contractante résidant sur le territoire d'un État tiers aux mêmes conditions que celles qui sont applicables en vertu de la législation de la Partie contractante intéressée à ses propres ressortissants résidant sur le territoire d'un État tiers.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas aux allocations de chômage, aux retraites des travailleurs à temps partiel ou aux allocations de logement des retraités pour ce qui est de la Finlande ni aux prestations au titre du régime d'État de la sécurité sociale en ce qui concerne la Lettonie.

TITRE II. DISPOSITIONS RELATIVES À LA LÉGISLATION APPLICABLE

Article 6. Dispositions générales

1. Sous réserve du paragraphe 2 et des Articles 7 à 9, les personnes exerçant une activité salariée sur le territoire d'une Partie contractante sont assujetties à la législation de ladite Partie contractante, quel que soit le pays où elles demeurent. Les autres personnes sont assujetties à la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle elles ont leur résidence.

2. Les personnes qui résident sur le territoire d'une Partie contractante et qui exercent une activité salariée sur le territoire de chacune des Parties contractantes sont habilitées à recevoir des prestations en raison de leur lieu de résidence s'agissant exclusivement de la

législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle elles résident. Les prestations afférentes à l'exercice de leurs activités sont déterminées conformément à la législation des deux Parties contractantes.

3. Les Parties contractantes se communiquent mutuellement la date à laquelle une personne devient assujettie à la législation de ladite Partie contractante.

Article 7. Exceptions

1. Une personne qui

a) Est employée par un employeur dont l'établissement est situé sur le territoire d'une Partie contractante, et

b) Est assujettie à la législation de ladite Partie contractante, et

c) Est envoyée sur le territoire de l'autre Partie contractante pour y travailler pour le compte du même employeur ou d'un employeur appartenant à la même entité économique que celui-ci, pour une période maximum de trois ans,

continue d'être assujettie à la législation de la première Partie contractante au même titre que si elle résidait et travaillait sur le territoire de ladite Partie contractante.

2. Le personnel en déplacement d'une entreprise de transport travaillant sur le territoire des deux Parties contractantes est assujetti à la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'entreprise a son siège.

3. a) L'équipage d'un navire est assujetti à la législation de la partie contractante dont le navire bat pavillon.

b) Si un navire battant pavillon d'une Partie contractante est affrété sans son équipage par une compagnie de navigation située sur le territoire de l'autre Partie contractante, la disposition de l'alinéa a) du présent paragraphe s'applique uniquement aux personnes employées par le propriétaire du navire ou par un employeur embauché par ce propriétaire. Les personnes employées par une entreprise de navigation ou un employeur utilisé par cette dernière seront assujetties à la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle la compagnie de navigation ou l'employeur embauché par celle-ci a son siège.

4. a) Le personnel diplomatique ou consulaire d'une Partie contractante est assujetti à la législation de la Partie contractante qui l'a détaché, sous réserve qu'il soit composé de ressortissants de ladite Partie contractante.

b) Le personnel administratif et technique et le personnel de service d'une mission diplomatique ainsi que les employés et le personnel de service d'un poste consulaire d'une Partie contractante sont assujettis aux dispositions du paragraphe 1 de l'Article 6. Toutefois, ils peuvent choisir d'être assujettis à la législation de la Partie contractante qui les emploie, à condition d'être des ressortissants de ladite Partie contractante. Le choix doit être fait dans un délai de six mois à compter de la date d'entrée en vigueur du présent Accord ou de la date d'entrée en fonction sur le territoire de l'autre Partie contractante.

c) Les dispositions de l'alinéa a) du présent paragraphe s'appliquent également aux autres fonctionnaires et aux personnes traitées comme tels.

5. Un étudiant qui, juste avant d'entreprendre ses études, était assujéti à la législation d'une Partie contractante et qui se consacre à plein temps à ses études ou à sa formation professionnelle sur le territoire de l'autre Partie contractante reste assujéti à la législation de la première Partie contractante, à moins que l'Article 6 n'en dispose autrement. En ce qui concerne l'assurance contre les accidents du travail et les maladies professionnelles, un étudiant prenant part à une formation pratique en relation avec ses études sur le territoire d'une Partie contractante sera, toutefois, assujéti à la législation de ladite Partie contractante.

Article 8. Exceptions aux Articles 6 et 7

1. Les autorités compétentes ou les organes autorisés par ces dernières peuvent convenir d'exceptions aux dispositions des Articles 6 et 7.

2. Sauf pour des raisons particulières, les exceptions ne peuvent être convenues pour une période de plus de cinq ans, y compris la période visée au paragraphe 1 de l'Article 7.

Article 9. Application des Articles 6 à 8 aux membres de la famille

1. Les membres de la famille accompagnant un employé visés au paragraphe 1 de l'Article 7 et vivant sous son toit sont assujéti à la législation de la même Partie contractante que ledit employé.

2. Les membres de la famille accompagnant une personne et visés au paragraphe 4 a) et c) et au paragraphe 5 de l'Article 7, et vivant sous son toit sont assujéti à la législation de la même Partie contractante que la personne visée au paragraphe ci-dessus.

3. Lorsque les exceptions visées découlant des dispositions des Articles 6 et 7 mentionnées à l'Article 8 ont été convenues, les personnes accompagnant le salarié et vivant sous son toit sont assujéti à la législation de la même Partie contractante en ce qui concerne l'exception qui a été convenue, à moins de dispositions contraires visant les membres de la famille dans le présent Accord.

4. Les dispositions des paragraphes 1, 2 et 3 ne s'appliquent pas aux membres de la famille qui, de par leur propre emploi sont assujéti à la législation de l'autre Partie contractante.

Article 10. Cotisations à une caisse d'assurance

Les cotisations à une caisse d'assurance pour les salariés ou les personnes exerçant une activité indépendante seront versées conformément à la législation de la Partie contractante à laquelle lesdits salariés ou lesdites personnes, sur la base de leur propre emploi sont assujéti en vertu du présent Accord à partir du premier jour d'emploi. Les cotisations découlant de l'emploi et du revenu en question ne seront pas versées conformément à la législation de l'autre Partie contractante.

TITRE III. DISPOSITIONS SPÉCIALES CONCERNANT LES
DIVERSES CATÉGORIES DE PRESTATIONS AU TITRE DE L'ASSURANCE
MALADIE, ALLOCATIONS FAMILIALES ET SOINS MÉDICAUX

*Article 11. Prise en considération des périodes d'assurance et
des périodes ouvrant droit à prestations*

1. Pour déterminer les droits à prestations au titre de l'assurance maladie et des allocations familiales, les périodes ouvrant droit à assurance et à prestations accumulées sur le territoire de l'autre Partie contractante devront, en tant que nécessaire, être prises en compte à condition de ne pas se chevaucher.

2. En ce qui concerne l'application du paragraphe 1, il est également exigé qu'une personne ait accumulé des périodes d'assurance en vertu de la législation d'une Partie contractante représentant au minimum quatre semaines immédiatement avant le premier jour de la période ouvrant droit à l'assurance maladie ou aux allocations familiales en vertu de la législation de ladite Partie contractante.

Article 12. Prestations à titre de soins médicaux

1. Si une personne qui réside sur le territoire d'une Partie contractante a besoin de soins médicaux immédiats pendant un séjour temporaire sur le territoire de l'autre Partie contractante, elle sera autorisée à recevoir lesdits soins médicaux aux mêmes conditions que celles qui s'appliquent aux résidents de ladite autre Partie contractante.

2. À l'exception des cas d'urgence, les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas à l'octroi d'appareils de prothèse, dispositifs de support de grande taille et autres prestations médicales importantes liées aux soins médicaux spécifiés dans la Convention administrative visée à l'Article 27.

3. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas aux personnes qui se rendent sur le territoire de l'autre Partie contractante aux fins d'y recevoir des soins médicaux.

4. Les personnes qui résident sur le territoire d'une Partie contractante mais sont assujetties à la législation de l'autre partie contractante en vertu de l'Article 6 peuvent également bénéficier de soins médicaux sur le territoire de la Partie contractante où elles résident.

5. Les personnes recevant une pension en vertu de la législation d'une Partie contractante sont admises à bénéficier de soins médicaux sur le territoire de la Partie contractante où elles résident.

*Article 13. Droit à des soins médicaux pour le personnel des missions
diplomatiques ou des postes consulaires des membres de leur
famille et certains autres groupes de personnes.*

1. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 de l'Article 12 s'appliquent également sur le territoire d'une Partie contractante au personnel des missions diplomatiques ou des postes consulaires de l'autre Partie contractante ainsi qu'aux membres de leur famille qui vivent à leur foyer.

2. La mission ou le poste de la Partie contractante visés dans le paragraphe qui précède peut accepter de dispenser des prestations supplémentaires en matière de soins médicaux fournies par les établissements de soins de l'autre Partie contractante.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 de l'Article 12 s'appliquent également aux personnes qui, en vertu des dispositions des Articles 7 à 9, sont assujetties à la législation de l'autre Partie contractante.

*Article 14. Remboursement des coûts des soins médicaux
entre les Parties contractantes*

Les coûts des prestations liées aux soins médicaux fournis conformément aux dispositions des paragraphes 1 et 2 de l'Article 12 et des paragraphes 1 et 3 de l'Article 13 sont remboursés entre les Parties contractantes dans les conditions fixées avec plus de détail dans la Convention administrative visée à l'Article 27.

PENSIONS DE VIEILLESSE, D'INVALIDITÉ ET DE RÉVERSION

Article 15. Octroi des pensions

Les institutions compétentes des Parties contractantes appliquent la législation de leurs pays respectifs en ce qui concerne l'octroi des pensions.

*Article 16. Dispositions particulières applicables au
Régime national des pensions de la Finlande*

1. Nonobstant l'Article 4 et les paragraphes 1 et 2 de l'Article 5, le droit aux prestations et le versement desdites prestations en vertu de la législation relative au régime national des pensions et à la pension de réversion sont régis par les dispositions du présent Article.

2. Tout ressortissant d'une Partie contractante qui réside sur le territoire d'une Partie contractante a droit à :

a) Une pension de vieillesse s'il a résidé sur le territoire de la République de Finlande pendant une période ininterrompue d'au moins trois ans après avoir atteint l'âge de seize ans;

b) Une pension de réversion si cette personne et la personne décédée ont résidé sur le territoire de la République de Finlande pendant une période ininterrompue d'au moins trois ans après avoir atteint l'âge de seize ans et si la personne décédée était un ressortissant d'une Partie contractante et résidait sur le territoire d'une Partie contractante au moment de son décès;

c) Une pension d'orphelin si la personne décédée était un ressortissant d'une Partie contractante ayant résidé sur le territoire de la République de Finlande pendant une période ininterrompue d'au moins trois ans après avoir atteint l'âge de seize ans ait résidé sur le territoire d'une Partie contractante au moment du décès.

*Article 17. Dispositions particulières applicables au
Régime finlandais des pensions des salariés*

1. Si le droit à pension dépend des périodes d'assurance, les périodes d'assurance totalisées sur le territoire de la République de Lettonie sur la base de l'emploi de la personne intéressée seront prises en compte en tant que de besoin.

2. Pour avoir droit à une pension fondée sur la période future, la personne intéressée devra avoir été assujettie à la législation finlandaise en matière de pensions des salariés pendant une période d'au moins douze mois constituée par l'année au cours de laquelle la pension pouvait être versée et les 10 années qui l'avaient immédiatement précédée.

3. Si une personne ne remplit pas la condition de résidence de 5 ans exigée par la législation finlandaise en matière de pension des salariés qui lui permettrait d'avoir droit dans l'avenir à une pension, les périodes d'assurance totalisées sur le territoire de la République de Lettonie du fait de son emploi seront prises en compte à condition que lesdites périodes ne se chevauchent pas.

*Article 18. Disposition particulière applicable au
Régime national de retraites de la Lettonie*

1. Aux fins de déterminer le droit à la pension de retraite dans le cadre du Régime national de la Lettonie, les périodes d'assurance accomplies en vertu du Régime national de retraite de la Finlande seront prises en compte à condition de ne pas se chevaucher.

2. Si la personne a droit, en vertu du paragraphe 1, à une pension de vieillesse exclusivement sur le territoire de la République de Lettonie et si le montant de la prestation en question n'atteint pas le montant minimum, ledit montant sera augmenté pour atteindre le niveau minimum prévu dans la législation de la Lettonie, à condition que ladite personne ait accumulé une période d'au moins douze mois. Le montant de la prestation sera à nouveau fixé après l'octroi d'une pension par l'autre Partie contractante.

3. Pour avoir droit à une prestation d'invalidité ou à une pension de réversion, la personne intéressée devra avoir été assujettie au régime national de pension de retraite de la Lettonie pendant au moins douze mois.

*Article 19. Dispositions particulières applicables au versement de la
prestation au titre du Régime de sécurité sociale de la Lettonie*

Aux fins de déterminer le droit à toute prestation au titre du régime national de la sécurité sociale en Lettonie, les périodes de résidence accomplies sur le territoire de la République de Finlande seront prises en compte, à condition que la personne intéressée ait résidé sur le territoire de la République de Lettonie pendant une période d'au moins douze mois précédant immédiatement la demande ou que le salarié décédé ait résidé sur le territoire de la République de Lettonie pendant la période de douze mois précédant immédiatement son décès.

MALADIES PROFESSIONNELLES ET ACCIDENTS DU TRAVAIL

Article 20. Législation applicable

Le droit aux prestations au titre d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle sera déterminé conformément à la législation s'appliquant au bénéficiaire au moment de l'accident, comme prévu aux Articles 6 à 8.

Article 21. Maladies professionnelles

1. Dans le cas où une personne ayant contracté une maladie professionnelle en se livrant, en vertu de la législation des deux Parties contractantes, à une activité susceptible d'entraîner ladite maladie, les prestations que ladite personne ou ses ayant-droits peuvent demander seront attribuées exclusivement en vertu de la législation de la dernière de ces Parties contractantes.

2. Toutefois, dans le cas où la personne en question n'aurait droit à aucune prestation en vertu de la législation de la dernière Partie contractante, la demande sera transférée par l'institution de ladite Partie contractante à l'institution de la première Partie contractante, laquelle étudiera le cas à la lumière de sa propre législation.

Article 22. Degré d'invalidité

Si la législation d'une Partie contractante prévoit explicitement ou implicitement que les accidents du travail ou les maladies professionnelles antérieurs sont pris en compte lors du calcul du degré d'invalidité, l'institution compétente de ladite Partie contractante prendra également en compte les accidents du travail et les maladies professionnelles antérieurs survenus pendant que l'intéressé était régi par la législation de l'autre Partie contractante, comme si la législation de la première Partie contractante avait été applicable.

Article 23. Aggravation d'une maladie professionnelle

Dans le cas d'une aggravation d'une maladie professionnelle pour laquelle une personne a reçu ou reçoit des prestations en vertu de la législation d'une Partie contractante, les règlements ci-après s'appliquent :

a) Si la personne intéressée, pendant qu'elle perçoit les prestations, ne s'est pas livrée à une activité en vertu de la législation de l'autre Partie contractante susceptible de provoquer ou d'aggraver la maladie en question, l'institution compétente de la première Partie contractante assume les coûts des prestations en vertu des dispositions de la législation qu'elle administre en tenant compte de l'aggravation.

b) Si la personne intéressée, pendant qu'elle perçoit les prestations, s'est livrée à une activité de ce type en vertu de la législation de l'autre Partie contractante, l'institution compétente de la première Partie contractante assume le coût des prestations en vertu de la législation qu'elle administre sans tenir compte de l'aggravation. L'institution de la deuxième Partie contractante octroie à la personne intéressée un supplément dont le montant sera égal à la différence entre le montant des prestations à percevoir après l'aggravation et le montant

qui aurait été perçu avant l'aggravation en vertu de la législation qu'elle administre, comme si la maladie en question était survenue pendant que la personne intéressée était régie par la législation de ladite Partie contractante.

Article 24. Soins médicaux

1. Quand une personne assurée conformément à la législation d'une Partie contractante a besoin de soins médicaux par suite d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle survenus sur le territoire de l'autre Partie contractante, lesdits soins seront fournis par l'institution de ladite Partie contractante.

2. Le coût des soins nécessaires fournis conformément au paragraphe 1 seront assumés par l'institution d'assurance qui fournit les soins en question.

ASSURANCE CHÔMAGE

*Article 25. Prise en compte des périodes d'assurance
et de paiement d'allocations*

1. Pour le calcul des droits à une allocation de chômage, les périodes d'emploi accomplies sur le territoire de l'autre Partie contractante seront, en tant que de besoin prises en compte, à condition qu'elles ne se chevauchent pas. Toutefois, dans ce cas, la personne intéressée devra avoir exercé un emploi sur le territoire de ladite Partie contractante pendant au moins quatre semaines précédant immédiatement la terminaison de l'emploi, avant de présenter sa demande, ou bien ledit emploi devra avoir été prévu pour une période d'au moins quatre semaines mais aura pris fin avant que ladite période ne soit écoulée en raison de circonstances indépendantes de la volonté de l'intéressé.

2. Les périodes pendant lesquelles l'institution compétente de l'autre Partie contractante a déjà versé au chômeur des allocations de chômage sont déduites de la durée pendant laquelle des allocations lui sont dues conformément à la législation de l'autre Partie contractante et au paragraphe 1 ci-dessus.

ALLOCATIONS FAMILIALES

Article 26. Versement des allocations

1. Les allocations familiales et les prestations au titre des enfants versées au nom de l'État en Lettonie ainsi que les allocations pour soins aux enfants sont versées conformément à la législation de la Partie contractante qui s'applique à l'enfant dès le premier jour du mois suivant sa naissance.

2. Si les prestations visées au paragraphe 1 en raison des dispositions du présent Accord ou de la législation d'une Partie contractante seraient versées par les deux Parties contractantes, elles ne seront versées que conformément à la législation de la Partie contractante du pays où l'enfant réside effectivement.

3. Les prestations au titre de la maternité et de l'assistance au nouveau-né sont versées conformément à la législation de la Partie contractante à la législation de laquelle la mère est assujettie dès la naissance de son enfant ou le parent adoptif au moment de l'adoption.

TITRE IV. DISPOSITIONS DIVERSES

Article 27. Convention administrative et échange d'information

Les autorités compétentes :

- a) Conviennent de la procédure à utiliser pour l'application du présent Accord en vertu d'une Convention administrative;
- b) Se communiquent des renseignements concernant les mesures adoptées en vue de l'application du présent Accord;
- c) Se communiquent des renseignements concernant toutes modifications apportées à leur législation respective susceptibles d'avoir des effets sur l'application du présent Accord;
- d) Désignent des organes de coordination afin de faciliter et d'accélérer la mise en oeuvre du présent Accord.

Article 28. Assistance administrative

Les autorités et institutions compétentes des Parties contractantes se prêtent assistance en ce qui concerne la mise en oeuvre du présent Accord comme si elles appliquaient leur propre législation. Ladite assistance administrative est offerte gratuitement à moins que les autorités compétentes ne conviennent de rembourser certaines dépenses.

Article 29. Protection des données

Toutes les données ayant trait à des personnes privées qui sont, au cours de la mise en oeuvre du présent Accord, transmises par une Partie contractante à l'autre sont confidentielles et ne peuvent être utilisées que pour mettre en oeuvre le présent Accord et la législation à laquelle le présent Accord s'applique.

Article 30. Examens médicaux

1. Dans le cas où une personne se trouvant sur le territoire de l'une ou l'autre Partie contractante a présenté une demande ou perçoit des prestations en vertu de la législation de l'autre Partie contractante et lorsqu'un examen médical supplémentaire est nécessaire, l'institution compétente de la première Partie contractante prendra des dispositions afin que ledit examen ait lieu si l'institution compétente de la deuxième Partie contractante le demande. Le coût de l'examen sera assumé par l'institution compétente de la deuxième Partie contractante.

2. Une institution, désignée par l'autorité compétente de la République de Finlande pour se livrer à un examen médical à la demande de l'autorité compétente de la République

de Lettonie sera traitée comme le serait une commission médicale s'agissant de déterminer les questions d'incapacité en vertu de la législation de la République de Lettonie.

Article 31. Exemptions de taxes et de droits

1. Dans le cas où la législation d'une Partie contractante prévoit que toute demande ou document est exonéré, en tout ou en partie, de taxes, droits de timbres, droits judiciaires ou droits d'inscription, dans la mesure où l'application de la législation de ladite Partie contractante est concernée, l'exonération s'appliquera également aux demandes et documents produits conformément à la législation de l'autre Partie contractante ou du présent Accord.

2. Les documents et certificats qui doivent être produits en vue de l'application du présent Accord n'ont pas besoin d'être certifiés conformes par les autorités diplomatiques ou consulaires.

Article 32. Présentation des demandes

1. Les demandes, notifications et recours présentés à l'institution compétente d'une Partie contractante sont censés avoir été présentés à l'institution compétente de l'autre Partie contractante à la même date.

2. Une demande de prestation présentée conformément à la législation d'une Partie contractante est considérée comme une demande de prestation analogue conformément à la législation de l'autre Partie contractante, sous réserve que la personne intéressée présente une demande concernant une prestation correspondante dans un délai de six mois conformément à la législation de l'autre Partie contractante.

3. Lorsque, en vertu de la législation finlandaise, un montant supplémentaire doit être versé en raison d'un retard dans le paiement d'une pension ou d'une autre prestation, la demande, aux fins d'application des dispositions de la législation concernant ledit montant supplémentaire, est censée avoir été présentée à la date à laquelle la demande en question a été reçue par l'autorité compétente finlandaise accompagnée de toutes les pièces nécessaires.

Article 33. Application des décisions

1. Les décisions applicables prises par un tribunal d'une Partie contractante, ainsi que les actes exécutoires émanant de l'autorité ou de l'institution d'une Partie contractante en ce qui concerne les cotisations au titre de l'assurance sociale et autres demandes, sont reconnues et appliquées sur le territoire de l'autre Partie contractante.

2. Cette reconnaissance et cette application ne peuvent être refusées que si elles sont incompatibles avec la législation de la Partie contractante dont la reconnaissance et l'application sont pressenties.

3. La procédure d'application sera conforme à la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle a lieu l'application. La décision ou le document sont accompagnés d'un certificat attestant la validité de leur application (" exequatur ").

4. L'arriéré des cotisations d'assurance à l'institution de l'autre Partie contractante bénéficie en ce qui concerne toute procédure d'application et de faillite ou arrangements transactionnels sur le territoire de la Partie contractante des mêmes privilèges sur le territoire de ladite Partie contractante.

Article 34. Demandes de recouvrement

1. Si l'institution de l'une des Parties contractantes a versé à un assuré une prestation d'un montant supérieur à celui qui était dû, cette institution peut, dans les conditions et les limites de la législation applicable demander à l'institution de l'autre Partie contractante qui verse les prestations audit bénéficiaire de retenir l'excédent versé à ce dernier.

2. Si l'institution d'une Partie contractante a versé une avance pour une période pour laquelle le bénéficiaire a le droit de recevoir des prestations équivalentes conformément à la législation de l'autre Partie contractante, ladite institution peut demander à l'institution de ladite autre Partie contractante de retenir un montant égal à l'avance versée au bénéficiaire pour la même période.

3. Si une personne a obtenu, sur le territoire d'une Partie contractante une prestation au titre de l'aide sociale pour une période pendant laquelle elle avait droit à des prestations conformément à la législation de l'autre Partie contractante, l'institution en question peut, si elle est en droit d'obtenir du bénéficiaire la restitution du montant de cette prestation, demander à l'institution de l'autre Partie contractante de retenir un montant égal à la somme que la deuxième institution verse à la personne en question.

4. L'institution retient toute somme équivalente à l'excédent du versement ou de l'assistance sociale anticipés visés dans les paragraphes précédents conformément aux conditions et limites de la législation applicable. Cette institution transfère alors le montant retenu à l'institution de l'autre Partie contractante ayant présenté la demande.

*Article 35. Langues utilisées pour l'application
du présent Accord*

1. Les autorités, institutions et organismes de coordination compétents des Parties contractantes peuvent pour l'application du présent Accord utiliser les langues officielles des Parties contractantes ou l'anglais, comme indiqué dans la Convention administrative visée à l'Article 27.

2. Les demandes, certificats, recours et autres documents présentés à une autorité ou une institutions d'une Partie contractante en vue de la mise en oeuvre du présent Accord ne sauraient être rejetés du fait qu'ils sont écrits dans une langue officielle de l'autre Partie contractante ou en anglais.

Article 36. Monnaie et méthodes de paiement

1. Le paiement de toute prestation conformément au présent Accord peut être effectué dans la monnaie de la Partie contractante dont l'institution compétente effectue le paiement.

2. Si des dispositions visant à imposer des restrictions à l'échange ou à l'exportation de monnaies sont introduites par l'une ou l'autre Partie contractante, les gouvernements des deux Parties contractantes prendront sans délai les mesures nécessaires en vue d'assurer le transfert des sommes à verser en vertu du présent Accord.

3. Lorsqu'une personne sur le territoire d'une Partie contractante perçoit une prestation conformément à la législation de l'autre Partie contractante, ladite prestation sera versée selon toute méthode jugée appropriée par l'institution compétente de la deuxième Partie contractante.

Article 37. Règlement des différends

1. Tout différend entre les Parties contractantes au sujet de l'interprétation ou de l'application du présent Accord sera réglé dans le cadre de consultations entre les autorités compétentes.

2. Si un différend ne peut pas être réglé par ce moyen, l'une des Parties contractantes pourra le soumettre à un tribunal d'arbitrage dont la composition et la procédure seront convenues par les Parties contractantes. Les décisions du tribunal d'arbitrage auront force exécutoire définitive.

TITRE V. DISPOSITIONS TRANSITOIRES ET FINALES

Article 38. Application du présent Accord aux périodes précédant son entrée en vigueur

1. Le présent Accord ne confère pas le droit d'obtenir le paiement d'une prestation pour toute période précédant la date de son entrée en vigueur.

2. Pour déterminer les droits à prestations au sens du présent Accord, il est tenu compte de toutes périodes d'assurance et de prestations accumulées avant l'entrée en vigueur du présent Accord.

3. Le présent Accord peut également s'appliquer aux éventualités qui se sont produites avant l'entrée en vigueur du présent Accord.

4. Les prestations octroyées avant l'entrée en vigueur du présent Accord peuvent, à la demande de l'intéressé, faire l'objet d'un contrôle destiné à prouver leur conformité avec les dispositions du présent Accord. Dans ce cas, lesdits contrôles ne peuvent entraîner la réduction des prestations.

5. Les pensions des personnes qui, en raison de leur résidence ont acquis pendant une période antérieure à l'entrée en vigueur du présent Accord un droit à pension conformément à la législation d'une Partie contractante et qui ont également acquis des droits à pension au titre de leurs activités salariées en vertu de la législation de l'autre Partie contractante, seront exclusivement déterminées conformément à la législation de la deuxième Partie contractante au même titre que si lesdites personnes avaient résidé sur le territoire de cette dernière.

6. Lorsque les dispositions du paragraphe 1 de l'Article 7 sont appliquées à des salariés envoyés sur le territoire d'une Partie contractante avant l'entrée en vigueur du présent Ac-

cord, les activités visées dans lesdites dispositions seront considérées comme ayant commencé à la date d'entrée en vigueur du présent Accord, à condition que toutes les branches de la législation en matière de sécurité sociale appliquée par ladite Partie contractante aient été appliquées à ladite personne pendant son emploi.

7. Si l'institution d'une Partie contractante, avant l'entrée en vigueur du présent Accord, prend la décision d'appliquer la législation relative à la sécurité sociale à une personne visée au paragraphe précédent, la législation de la Partie contractante continue de s'appliquer à ladite personne conformément à cette décision sans une procédure spécifiée dans la Convention administrative, à condition que la décision reste en vigueur pendant une période ne dépassant pas trois ans à compter de l'entrée en vigueur du présent Accord.

8. Le paragraphe 5 de l'Article 7 est applicable aux étudiants ayant commencé leurs études sur le territoire d'une Partie contractante avant l'entrée en vigueur du présent Accord, à la condition que la législation de l'autre Partie contractante ait été appliquée à ces étudiants avant le début de leurs études.

Article 39. Validité et dénonciation de l'Accord.

1. Le présent Accord restera en vigueur pendant une période indéterminée.
2. Chacune des Parties contractantes peut à tout moment dénoncer le présent Accord. En cas de dénonciation, l'Accord cessera d'être en vigueur six mois après la date de notification de la dénonciation à l'autre Partie contractante par la voie diplomatique.
3. Après la dénonciation du présent Accord, tous droits aux prestations acquis conformément au présent Accord seront maintenus.

Article 40. Entrée en vigueur

Le présent Accord entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant le mois au cours duquel les Parties contractantes se sont mutuellement informées par la voie diplomatique qu'elles ont satisfait à toutes les conditions prévues par leurs constitutions pour l'entrée en vigueur du présent Accord.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Fait à Helsinki le 11 mai 1999 en deux exemplaires dans les langues finnoise, lettone et anglaise, chaque texte faisant également foi. En cas de divergence d'interprétations, le texte anglais fera foi.

Pour la République de Finlande :

MAIJA PERHO

Pour la République de Lettonie :

VLADIMIRS MAKAROVŠ

